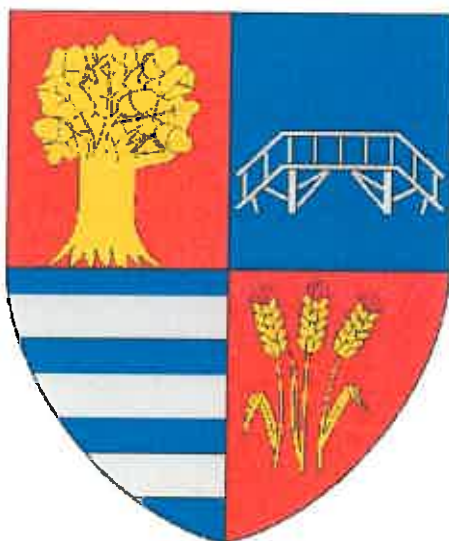

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Vásárosnamény Város Önkormányzata

2018 – 2023.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	6
Célok.....	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	7
1. Jogszabályi háttér bemutatása	7
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	9
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	33
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	72
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	76
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	80
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	82
1. A HEP IT részletei	83
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	83
A beavatkozások megvalósítói.....	86
Jövőképünk	86
3. Megvalósítás.....	94
A megvalósítás előkészítése.....	94
A megvalósítás folyamata.....	94
Monitoring és visszacsatolás.....	95
Nyilvánosság.....	95
Érvényesülés, módosítás	96
4. Elfogadás módja és dátuma.....	97

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Vásárosnamény Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program **Helyzetelemzésből** és **Intézkedési Tervből** áll.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott II. Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

A HEP készítése során felhasználásra került Vásárosnamény Város I. Helyi Esélyegyenlőségi Programja, a 2017. évről szóló gyermekvédelmi beszámoló, a településszintű érvényben lévő stratégiák, akciótervek.

A település bemutatása

Vásárosnaményt a „Bereg kapuja”-ként is nevezik. Magyarország észak-keleti részén, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, a Tisza, a Szamos és a Kraszna folyók találkozásánál fekszik. Nyíregyházától a 41 számú főúton közelíthető meg, de az 50 km-es távolság vasúton is megtehető. A sínpár állapota miatt azonban ez ma már nem olyan vonzó, hiszen csaknem két óráig tart az út a megyeszékhelyre, illetve vissza.

A mai város négy kisebb önálló településrészből (Vásárosnamény, Vitka, Gergelyi és Ugornya), valamint két tanyából szerveződött, ezek közül Gergelyit és Ugornyát 1939-ben egyesítették Gergelyiugornya néven.

Vásárosnamény 1969-ben egyesült Vitkával (a Károlyi és Petőfi tanyákkal) és Gergelyiugornyával, 1970-től nagyközség, 1979-ben városi rangot kapott.

Az életminőséget jelentős mértékben befolyásolja a település elhelyezkedése. Elsősorban az, hogy „tranzitvárosként” igen komoly az átmenő forgalom minden irányba. A vasúti pályaszakasz állapota miatt a személy- és teherforgalom egyaránt visszaesett az elmúlt évtizedekben, s jelentős pályarekonstrukciós munkálatok nélkül nem is várható lényeges javulás. Az autóbuzos tömegközlekedés szerepe jelentős, de ezen kívül a közúti teherforgalom és a személyautók nagy száma a meghatározó.

Vásárosnamény és Nyíregyháza között a 41-es főúton szinte nincs olyan napszak, amikor ne lenne komoly forgalom. Ez a helyzet a főút folytatásában Beregsurány felé is. A korábbi terhelést csökkentette a megépült M3-as autópálya szakasza, elvonva a forgalom egy részét.

A termelő üzemek leállása miatti légszennyezés egyre kevesebb terhelést okoz, de a közlekedés eredetű igen jelentős. Ezen kívül még a zaj- és fényszennyezést is fokozza.

A város földrajzi tagoltsága miatt a közigazgatási határon belül is komoly a napszakos ingázás. Iskola- és munkakezdekskor a központba, délután pedig a hazafelé tartó forgalom jelentős.

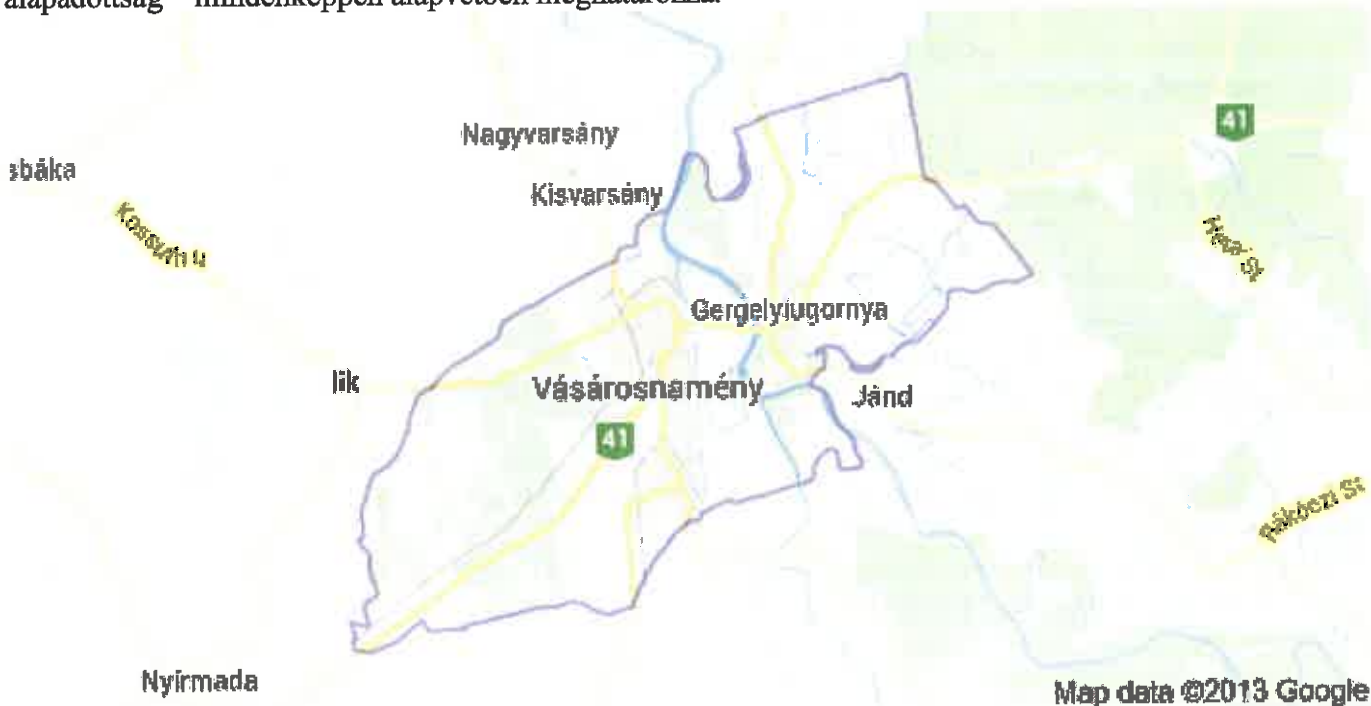
¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A vidék lakóinak az életét jelentősen befolyásoló tényező a víz. A folyók okozta árvizek és a belvizes elöntések.

Említést érdemelnek az utóbbi években épült árapasztó tározók, amelyeket a rendkívüli árvízi események alkalmával árasztanak el, majd a kritikus helyzetet követően leürítik azokat. A Beregsík területén két ilyen tározót alakítottak ki. A déli részén lévő területe 60 km² és 58 millió m³ vízfogadására képes, míg az északon Lónya település melletti 12 millió m³ kapacitású. A Szatmárisíkon lévő Szamos-Kraszna Közi tározó területe 51 km² (FETIVIZIG).

A mezőgazdasági művelés alatt álló területek nagysága még mindig jelentős, bár sok helyen célszerű lenne az adottságoknak jobban megfelelő művelési ág váltás. Ezt szorgalmazza a Vásárhelyi Terv továbbfejlesztése is. Az árvízi biztonság növelését ma már nem a töltéskoronák magasításában, hanem a folyók természetéhez közeli lefolyásának a megteremtésében látják. Ehhez pedig a korábbi intenzív mezőgazdasági gyakorlatot fel kell cserélni a környezethez közelebb álló extenzív termelésre. Ehhez viszont pénz és tudatformálás is szükséges. Az árapasztó tározó rendszerek kialakításával egyszerre keresnek megoldást az árvízi biztonságra és a vízhiány pótlására.

A település iparilag fejletlen, még kevés a szennyezett, túlhasznált terület. A város – de főleg a kistérség – mezőgazdasági jellegű, természet közeli állapotban megmaradt vidéknek minősül. Ez a tény igen sok hátránnyal, ugyanakkor előnnyel is jár, de a jövőbeli fejlesztési koncepciókat – mint alapadottság – mindenképpen alapvetően meghatározza.

Forrás: Google Map

A közelmúltban több új üzem kezdte meg működését városunkban, illetve „visszatelepült” és jelentős felújításon ment keresztül a „forgácslap gyár”. Gyakori, hogy a helyi és a közeli üzemek nem tudnak megfelelő képzettségű munkaerőt találni helyben.

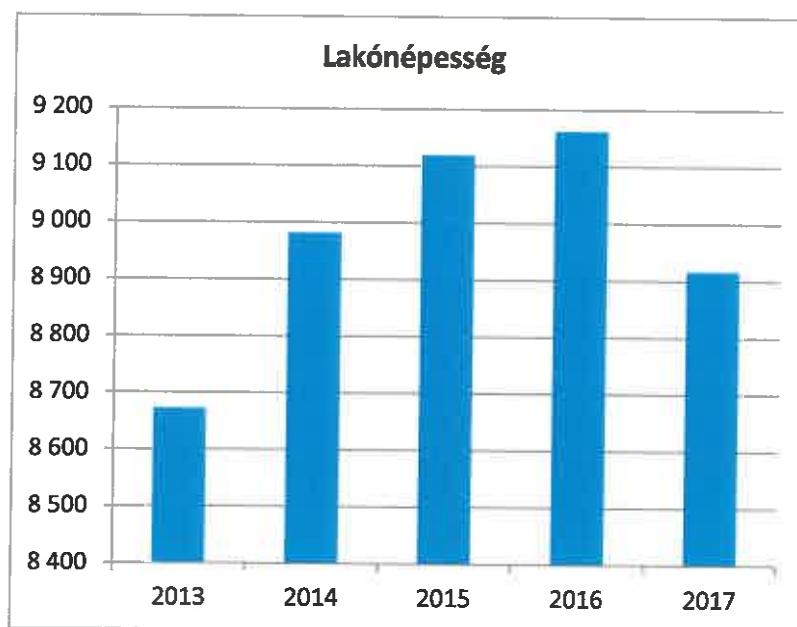
I. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

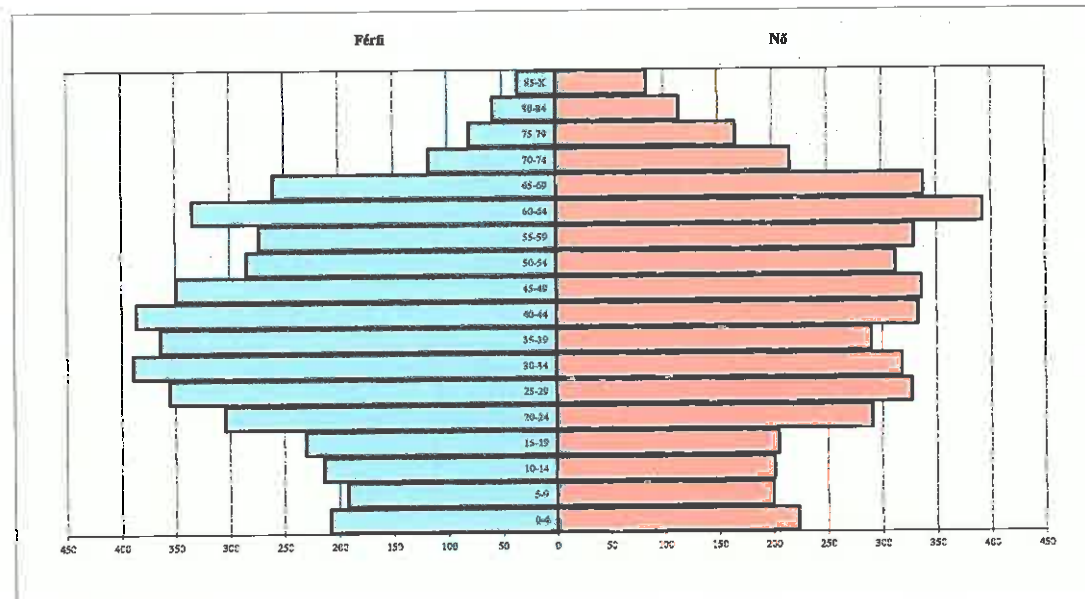
	lakónépesség
2012 (fő)	8831 fő

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

2013 (fő)	8673 fő
Lakónéesség számának változása (%)	-1,8 %
2014 (fő)	8982 fő
Lakónéesség számának változása (%)	3,56 %
2015 (fő)	9120 fő
Lakónéesség számának változása (%)	1,54 %
2016 (fő)	9163 fő
Lakónéesség számának változása (%)	0,47 %
2017 (fő)	8917 fő
Lakónéesség számának változása (%)	-2,68 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Vásárosnamény népességének korösszetétele 2017.12.31. Forrás: KSH

Értékeink, küldetésünk

Természetes vizekben való gazdagsága miatt Vásárosnamény „üdülőváros” is. Az idegenforgalom legfőbb iránya a Tisza-parton – elsősorban az árvédelmi töltésen belül – elhelyezkedő üdülőövezet, illetve a töltés által védett oldalon található „Atlantika-Vízvidámpark” (strand-fürdő). A belvárosi részen megépített Szilva Termál és Wellness Fürdő pedig aszezonális vízi élmények lehetőségét nyújtja. Az ideérkezőknek a fürdőzésen kívül fontos célponttá vált a város, a Beregi és a Szatmári Kistérség területe, települései és egyre inkább előtérbe kerülnek a határon túlra szervezett túralehetőségek. Élénkül a kerékpáros-, a lovas-, és a vadászturizmus. Így a turizmus a város – és a kistérség – fejlesztési irányait jelentősen meghatározó tényezőjévé vált.

A város kiemelkedő látványossága a tájegység páratlan régészeti, néprajzi értékeit és történetét bemutató Beregi Múzeum. A turisták által is elismert gyűjteményének 2007-től a felújított Tomcsányi-kastély ad otthont. A Máté kúriában az Iskolatörténeti kiállítás az oktatás történetébe enged betekintést.

A belváros jellegzetes épülete a műemlék református templom, mely a középkori templom maradványaira épült.

A városnéző látogatóknak a szatmár-beregi táj ételkülönlegességeit is érdemes megismernie, amire a város éttermei kellemes helyszínt biztosítanak. A nap végén a megfáradt utazó igényeinek megfelelő szálláshelyek várják a vendégeket, hiszen a város vendégfogadási kapacitása megyei viszonylatban kiemelkedő: háromcsillagos szállodák, panziók, kempingek, falusi - ős magán szállások, sőt Tisza-parti faházak is várják az ideérkezőket.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Vásárosnamény Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szervével (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza. Az I. HEP áthúzódó problémáit, megoldási javaslatait beépítettük a II. HEP-be.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Vásárosnamény Város Önkormányzata Képviselő-testületének

- 15/2000. (VI. 12.) számú önkormányzati rendelete felsőfokú oktatásban tanulmányokat folytató fiatalok anyagi támogatásáról,
  - 22/2000. (XI. 13.) számú önkormányzati gázberuházás költségeinek viseléséhez nyújtható helyi támogatásról,
  - 26/1999. (X. 12.) számú önkormányzati rendelete a helyi közművelődési tevékenység támogatásáról,
  - 6/2017. (III. 31.) számú önkormányzati rendelete a lakáscélú helyi támogatásokról,
  - 3/2015. (II. 27.) számú önkormányzati rendelete a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások helyi szabályairól,
  - 11/2016. (VII. 29.) számú önkormányzati rendelete a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos feladatok ellátásának szabályairól,
  - 20/2011. (VII.08.) számú önkormányzati rendelete az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletéről és elidegenítéséről,
  - 28/2012. (X.19.) számú önkormányzati rendelete a helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről
- szóló önkormányzati rendeletei tartalmazzák a célcsoportokhoz kapcsolódóan szabályozást.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A települési dokumentumok közül a következők foglalkoznak vagy érintik a HEP problémaköreit:

- Vásárosnamény Város Önkormányzatának Integrált Településfejlesztési Stratégiája,
- Vásárosnamény Város Önkormányzatának 2017-2022. évekre vonatkozó Környezetvédelmi Programja,
- Vásárosnamény Város Településrendezési Terve,
- Vásárosnamény Város Antiszegregációs Terve,
- Vásárosnamény és Térsége Helyi Foglalkoztatási Paktum,
- és az aktuális Költségvetési Terv.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Vásárosnamény járási és kistérségi központ is. A Beregi Többcélú Önkormányzati Társulás (BEREGTÖT) székhelyeként 27 település problémáival is kell azonosulnia. A célcsoportok gondjai szinte minden önkormányzatnál hasonlóak. Társulási szinten működik az orvosi ügyelet és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Család- és Gyermekjóléti Központ, Beregi Mesevarázs-birodalom Bölcsőde. Mikrotársulás keretében történik az óvoda működtetése.

A Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás Társulási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Programja mind a 27 település esélyegyenlőségi törekvéseit tartalmazza.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A II. Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését is a TEIR – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer - adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés segítette.

Az esélyegyenlőségi program készítésekor az országos adatbázisokban a 2017. évi adatok még nem voltak elérhetőek. Az első felülvizsgálat alkalmával lehetőség lesz ezeket javítani.

Az etnikai hovatartozást is tartalmazó kérdések kitöltésénél az adathiány egyik oka, hogy jogszabályi felhatalmazás hiányában nem áll módjában az önkormányzatnak adatokat gyűjteni és tárolni.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, köztük a roma népesség helyzete.

Az elavult tudás, a nem megfelelő munkatapasztalat gyakran komoly akadálya a kitörésnek.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

2016-ban a nyilvántartott álláskeresők létszáma városunkban 363 fő volt. A korábbi évekhez képest csökkenés tapasztalható. Még mindig sokan vesznek részt a közfoglalkoztatásban, de a közben létesült munkahelyek nagyon sok embert kiemeltek a munkanélküliek/közfoglalkoztatottak köréből. A nyilvántartott álláskeresők között magas a legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezők száma, azaz 38%. Az álláskeresők között 153 nő és 210 férfi volt a nemenkénti bontásban az átlagos megoszlás.

Városunkban a vállalkozások elterjedtsége, lakossághoz mért száma megyei viszonylatban átlagosnak nevezhető. 2016-ban a KSH nyilvántartása szerint a regisztrált vállalkozások száma 1823 volt. Az önkormányzati adócsoport nyilvántartása alapján 987

adóbevallás érkezett be. (Ez a szám magában foglalja az egyéni, valamint a társas vállalkozásokat, mezőgazdasági termelőket egyaránt.)

A mezőgazdaságban tartósan foglalkoztatottak száma nem jelentős. A többnyire családi gazdaságok munkaerő igényét a közeli hozzátartozók ki tudják elégíteni. Csak a szezonális munkák idején van lehetősége a munkanélkülieknek hosszabb-rövidebb időre elhelyezkedni.

Jelenleg még városunk, járásunk sem tartozik a külföldi befektetők szemében az érdeklődésre kiemelten számot tartó térségek közé, ezért fontos feladat a tőkeimport ösztönzése.

A munkájukat elvesztett, vagy eddig még foglalkoztatásban nem részesült emberek közül kerül ki az ún. mélyszegénységben élők többsége. A hátrányos helyzetűek aránya legmagasabb a roma etnikum körében.

Sajnos, a szülők életkörülményei a gyermekek életminőségére is komoly hatással vannak.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

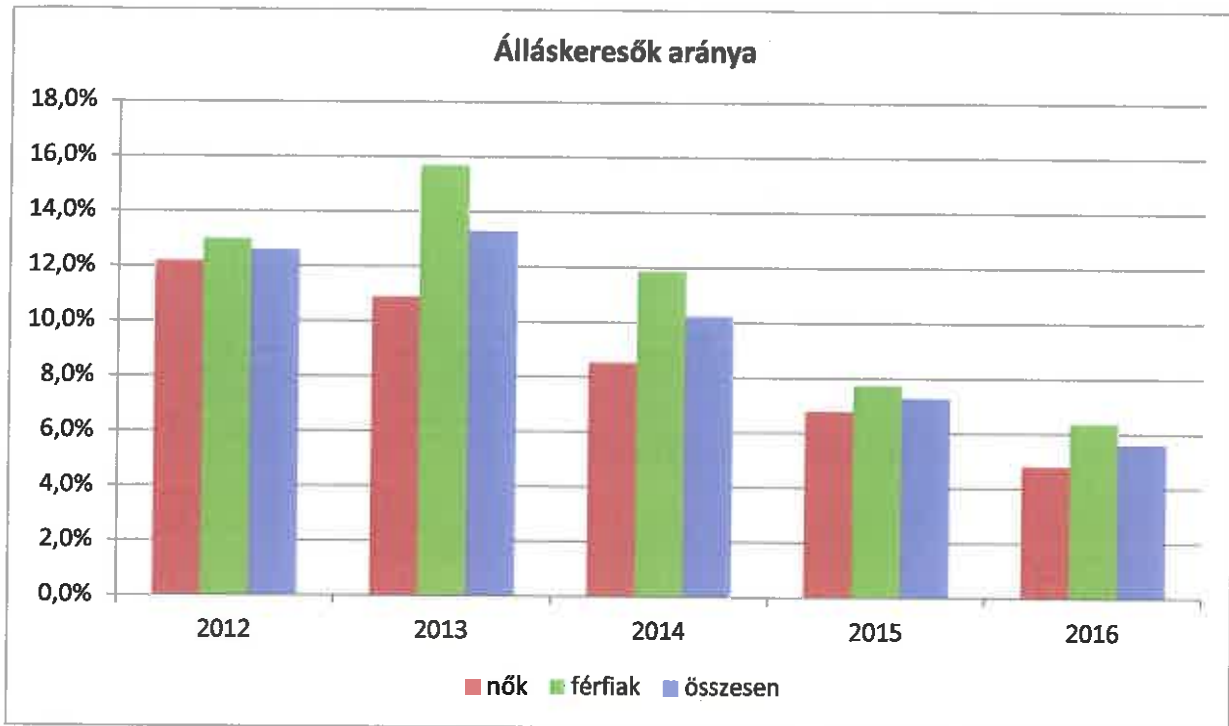
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma:

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2012	3199	3170	6369	390	12,2	412	13,0	802	12,6
2013	3185	3194	6379	347	10,9	501	15,7	848	13,3
2014	3186	3263	6449	272	8,5	387	11,9	659	10,2
2015	3211	3300	6511	218	6,8	255	7,7	473	7,3
2016	3176	3299	6475	153	4,8	210	6,4	363	5,6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint:

		2012	2013	2014	2015	2016
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	802	848	659	473	363
	%					
20 éves és fiatalabb	fő	51	52	44	20	31
	%	6,4	6,1	6,7	4,2	8,5
21-25 év	fő	131	146	93	62	56
	%	16,3	17,2	14,1	13,1	15,4
26-30 év	fő	110	142	84	59	40
	%	13,7	16,7	12,7	12,5	11,1
31-35 év	fő	72	79	62	54	46
	%	9,0	9,3	9,4	11,4	12,7
36-40 év	fő	108	113	72	42	31
	%	13,5	13,3	10,9	8,9	8,5
41-45 év	fő	88	93	78	69	35
	%	11,0	11,0	11,8	14,6	9,6
46-50 év	fő	104	84	71	58	35
	%	13,0	9,9	10,8	12,3	9,6
51-55 év	fő	80	79	87	49	40
	%	10,0	9,3	13,2	10,4	11,1
56-60 év	fő	56	52	63	46	24
	%	7,0	6,1	9,6	9,7	6,6
61 év felett	fő	2	8	5	14	25
	%	0,3	0,9	0,8	2,9	6,9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

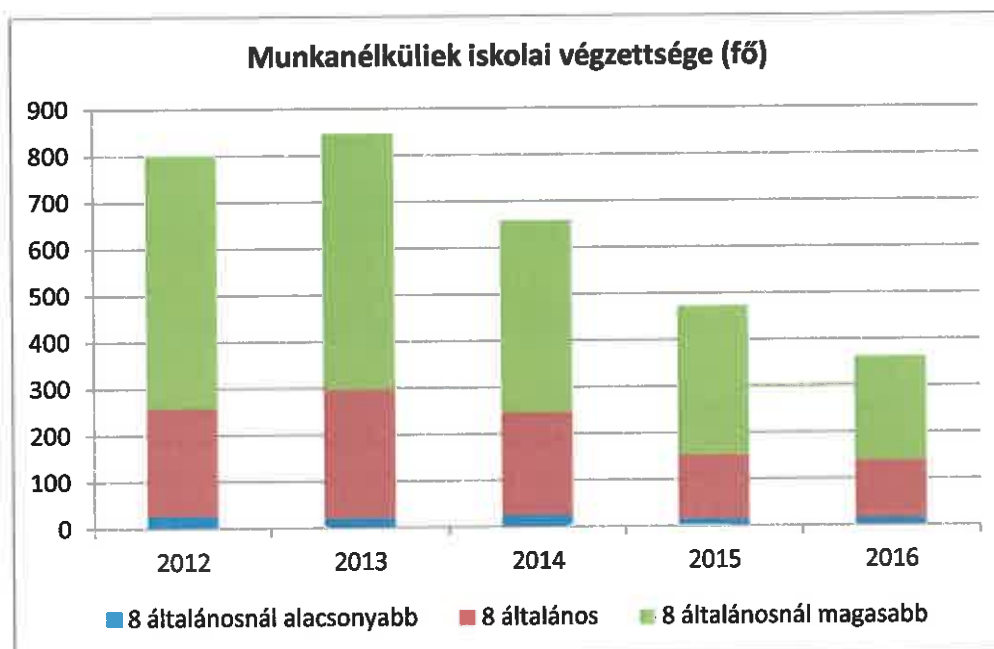
A nyilvántartott álláskeresők között magas a 21-35 év közöttiek aránya, de jelentős az 51-55 éves munkanélküliek száma is. Ez több szempontból is hátrányos: a fiataloknak nincs lehetőségük munkatapasztalat megszerzésére, és családot sem tudnak felelősséggel alapítani. Az idősebb korosztály pedig, ha elveszíti az állását, nehezebben talál újra munkát, és lelkileg is megterheli őket.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség:

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	7340	3894	3446	6476	3324	3152	864	11,8	570	14,6	294	8,5
2011	7543	3957	3586	6805	3555	3250	na	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Városunkban viszonylag magas a munkanélküliek körében az alacsonyan iskolázottak aránya, különösen a nők körében. Többségükre jellemző a korai gyermekvállalás, így előfordul, hogy valaki valódi munkatapasztalatot majd csak a gyermekek szülése után a közfoglalkoztatás keretében szerezhet.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2012	431	6,8	na	na
2013	626	9,8	na	na
2014	786	12,2	na	na
2015	442	6,8	na	na
2016	539	8,3	na	na

Forrás: Önkormányzat adatai

A közfoglalkoztatás jelentős szerepet játszik az erős munkanélküliséggel sújtott beregi térségben is. Sokak számára ez az egyetlen lehetőség a munkához jutásra. Sajnos, ez nem oldja meg a tervezhetőség problémáját! Néhány hónapig tartó közmunkára nem lehet teljes életeket alapozni. Önkormányzatunk részt vesz a Startmunka programban, s minden lehetőségre pályázatot nyújtunk be annak érdekében, hogy minél több ember részére tudjunk munkát biztosítani.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – vállalkozások

	regisztrált vállalkozások száma a településen n	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendég-látóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó (e ft)	befizetett iparűzési adó (e ft)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2013	1840	315	68	na	252 445	231 863	na	na
2014	1851	308	67	na	287 189	269 996	na	na
2015	1816	302	68	na	416 510	389 240	na	na
2016	1823	299	69	na	233 708	256 956	na	na
2017	na	301	69	na	340 341	330 225	na	na

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

A fenti táblázatból látszik, hogy az önkormányzat nem rendelkezik olyan adatbázissal a területet érintően, amiből értékelhető következtetéseket lehetne levonni. A foglalkoztatók a Foglalkoztatási Osztályon keresztül elégíthetik ki az igényeiket, s a munkavállalók is ott juthatnak információkhoz.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbuszsal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	0	0	0	0	0	0	0
Megyeszékhely	50 perc	13	1 óra 15 perc	18	1 óra 50 perc	na.	9 óra 54 perc
Főváros	2 óra 46 perc	2	6 óra 30 perc	31	5 óra 20 perc	na.	34 óra 55 perc

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

Az autóbuszsal történő közlekedés lehetőséget teremt a megyeszékhelyre való eljutásban, de távolabbi ingázást nem tesz lehetővé. A vonat a pálya korszerűtlensége miatt olyan lassan közlekedik, hogy valójában nem jelent alternatívát az esetleg szóba jöhető álláslehetőségek eléréséhez. Ha pedig a munkáltató nem fizet útiköltség hozzájárulást, még kevesebb az esély egy állás elnyerésére.

Az M3-as autópálya átadása lerövidítette az utazási időt, s megkönnyíti az ország távolabbi helyeire is az eljutást.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Városi szinten is több felnőttképzést folytató intézmény működik, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Kormányhivatal Vásárosnaményi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya is folyamatosan szervezi a képzéseket a munkanélküliek, a 25 év alattiak számára is.

Nagyon sokan próbálják meg úgy elkerülni a munkanélküliséget, hogy amíg csak lehet, iskolába járnak, szakmákat szereznek, de ezáltal sem kapnak a legtöbben igazi esélyt a közelben történő, hatékony munkavégzésre. Szükséges a piacképes szakmák megszerzésére irányuló képzések szervezése, amelyeket a munkaerőpiac generál a szükségletnek megfelelően.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Nincsenek megbízható, naprakész nyilvántartások és információk ebben a kérdéskörben.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Nincs nyilvántartás, de a lehetőségekhez mérten közfoglalkoztatottakkal igyekszik az önkormányzat a feladatokat ellátni, s ebben mindenkinek egyenlő esélyű hozzáférést biztosít.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs róla tapasztalat és nyilvántartás. Nem érkezett hivatalos panasz az önkormányzathoz az elmúlt években.

Általános tapasztalat, amelyet számszerű adatokkal nem minden esetben tudunk alátámasztani, hogy foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek.

A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoc.tv.) előírásait a Képviselő-testület a helyi rendeleteiben alkalmazza. A pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet a következő ellátási formákat tartalmazza:

- a) települési támogatás
  - aa) települési gyógyszer-támogatás
  - ab) települési lakhatási támogatás
- b) rendkívüli települési támogatás
- c) köztemetés
- d) visszatérítendő települési támogatás.

A rendeletben meghatározott feltételek teljesülése esetén adhatóak a támogatások.

A Szoc.tv-ben a járási hivatal hatáskörébe utalt támogatási formák segítik a nyugdíjas és aktív korúak megélhetését.

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)-c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

e) akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy

f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

g) akinek esetében az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött,

feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

	Nyilvántartott álláskeresők száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2012. 1. negyedév	1161	4	0,3
2012. 2. negyedév	747	2	0,3
2012. 3. negyedév	782	1	0,1
2012. 4. negyedév	754	1	0,1
2012. átlag	861	2	0,2

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

2013. 1. negyedév	1280	1	0,1
2013. 2. negyedév	858	2	0,2
2013. 3. negyedév	846	2	0,2
2013. 4. negyedév	798	5	0,6
2013. átlag	946	2,5	0,3
2014. 1. negyedév	675	4	0,6
2014. 2. negyedév	953	7	0,7
2014. 3. negyedév	852	7	0,8
2014. 4. negyedév	655	5	0,8
2014. átlag	784	6	0,8
2015. 1. negyedév	733	4	0,6
2015. 2. negyedév	697	6	0,9
2015. 3. negyedév	440	8	1,8
2015. 4. negyedév	507	12	2,4
2015. átlag	594	8	1,3
2016. 1. negyedév	530	14	2,6
2016. 2. negyedév	443	15	3,4
2016. 3. negyedév	387	18	4,7
2016. 4. negyedév	363	20	5,5
2016. átlag	431	17	3,9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2012	802	252	31,4
2013	848	251	29,6
2014	659	170	25,8
2015	473	167	35,3
2016	363	185	51,0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatási helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2012	293	4,6	na	na	na	na
2013	376	5,9	na	na	na	na
2014	290	5,0	na	na	na	na
2015	226	3,5	na	na	na	na
2016	134	2,1	na	na	na	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

db	összes lakásállomány		önkormányzati bérlakás állomány		szociális bérlakás állomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	3355	na	25	0	32	na	na	na
2013	3357	na	23	0	32	na	na	na
2014	3359	na	23	0	32	na	na	na
2015	3346	na	23	0	32	na	na	na
2016	3347	na	23	0	32	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

A szociális bérlakások mindegyike megfelelő komfortfokozatú. Komfortnélküli, szükséglakások nincsenek, ez annak köszönhető, hogy e lakások fokozatosan kerültek kivonásra a lakásgazdálkodásból.

Az önkormányzati lakáshoz jutás részben pályázati formában történik. Vásárosnamény Város Önkormányzata Képviselő-testületének 20/2011. (VII.08.) számú önkormányzati rendelete az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletéről és elidegenítéséről szabályozza a bérbeadást. Az igazgatási és vagyongazdálkodási ügyintéző készíti elő a Pénzügyi Bizottság részére a pályázati kiírásokat, utána pedig a döntések legobjektívebb elbírálását.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat területén lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nem található.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Településünkön az elégtelen lakhatási körülményekről nincs hivatalos nyilvántartás, de tudomásunk van olyan családokról, akiknek a lakhatási körülményei nem megfelelőek, sokan élnek egy közös ingatlanon, de nem tudunk szociális bérlakást nyújtani számukra. Néhány családnál még a napi minimális higiénia biztosítása sem mindig megoldott.

A hajléktalanság problémája sok szempontból - jogi, munkaerő-piaci, lakásügyi, pszichiátriai - értelmezhető. A hajléktalanok közül sokaknak még alkalmazkodási, összeférhetlenségi problémáik is vannak, és nem utolsó sorban valamilyen szenvedélybetegségük is vélelmezhető. A hajléktalan szálló és télen a melegedő kihasználtsága évek óta 100% -os.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsoökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsoökkentési támogatásban részesülők száma
2012	386	0
2013	378	0
2014	379	0
2015	350	0
2016	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A helyi lakosok rászorultságtól függően települési lakhatási támogatást igényelhetnek.

f) eladósodottság

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a települési lakhatási támogatás. A szociális törvény rendelkezik az adósságkezelési szolgáltatásról, amely akkor nyújt segítséget, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék. A hátralékkal rendelkező családok esetében a Család- és Gyermekjóléti Központ nyújt segítséget a hátralék rendezéséhez. Tapasztalat hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen és nem lakóövezetben nem jellemző a lakás, kivétel a Károlyi-tanya, ahol még találhatóak lakható ingatlanok.

A település egész területén egyforma a közműves ellátottság. A Vécsey utca nem rendelkezik egyedül szennyvízcsatorna-hálózattal, ennek a kiépítése évek óta tervezett, csak a megfelelő forrás hiánya hátráltatja a beruházás megvalósítását. A gergelyugornyai városrészt kivéve a vasúti közlekedés is elérhető mindenki számára, noha elég hosszú a menetidő a távolsághoz képest. Az autóbuzsos tömegközlekedés mindenki számára hozzáférhető. Az internetes lefedettség is minden településrészen megoldott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

VÁSÁROSNAMENY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	2	
Telepi lakások száma a településen:	2018.06.18.	
	1. szegregátum	35
	2. szegregátum	67
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva	1. 2,9%	
	2. 3,6%	
A telep/ek megközelíthetősége:	jó	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - személtelep, feldolgozó üzem stb.)	0	

Forrás: Helyi adatgyűjtés, KSH 2011-es népszámlálási adatok alapján

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Mutató megnevezése	Vásáros- namény	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregációval veszélyeztetett terület
Lakónépesség száma	8471	146	250	53
0-14 évesek aránya	14,7	24,7	28,0	35,8
15-59 évesek aránya	64,1	63,0	58,8	64,2
60-X évesek aránya	21,2	12,3	13,2	0,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	15,9	53,3	57,1	44,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	17,0	11,1	6,8	0,0
Lakásállomány (db)	3331	35	67	13
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	7,8	14,3	29,9	15,4
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	44,7	70,7	68,0	76,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	11,1	45,7	44,9	32,4
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	51,4	28,6	31,0	23,5
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	38,6	52,5	50,6	41,7

Mutató megnevezése	Vásárosnamény	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregációval veszélyeztetett terület
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	37,2	46,4	73,5	75,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességben belül	57,3	79,5	77,6	71,7
Munkanélküliek aránya	14,1	6,7	12,5	46,7
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,2	3,3	5,4	20,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	6,8	14,3	30,2	16,7
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,9	5,7	22,2	8,3

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálás

„Szegregátumként az az egybefüggő terület került megjelölésre, ahol a népesség (az intézetekben lakó népesség nélkül) meghaladja az 50 főt és a kijelölt terület egészére a szegregációs mutató 50 %-nál magasabb értéket mutat.

A KSH 2011 évi adatai alapján a KSH 2. szegregátumot határozott meg a város tekintetében

A fenti, KSH által készített kartogramok jelzik, hogy mely területek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak (vagyis ahol a szegregációs mutató 50%, illetve a fölötti értéket vesz fel). A térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 40 % feletti, tehát még nem éri el a szegregációs mutató küszöbértékét, de erősen leromlott területnek számít.

(Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0-39% = türkizkék, 40-49%=fekete, 50-100%=pink)

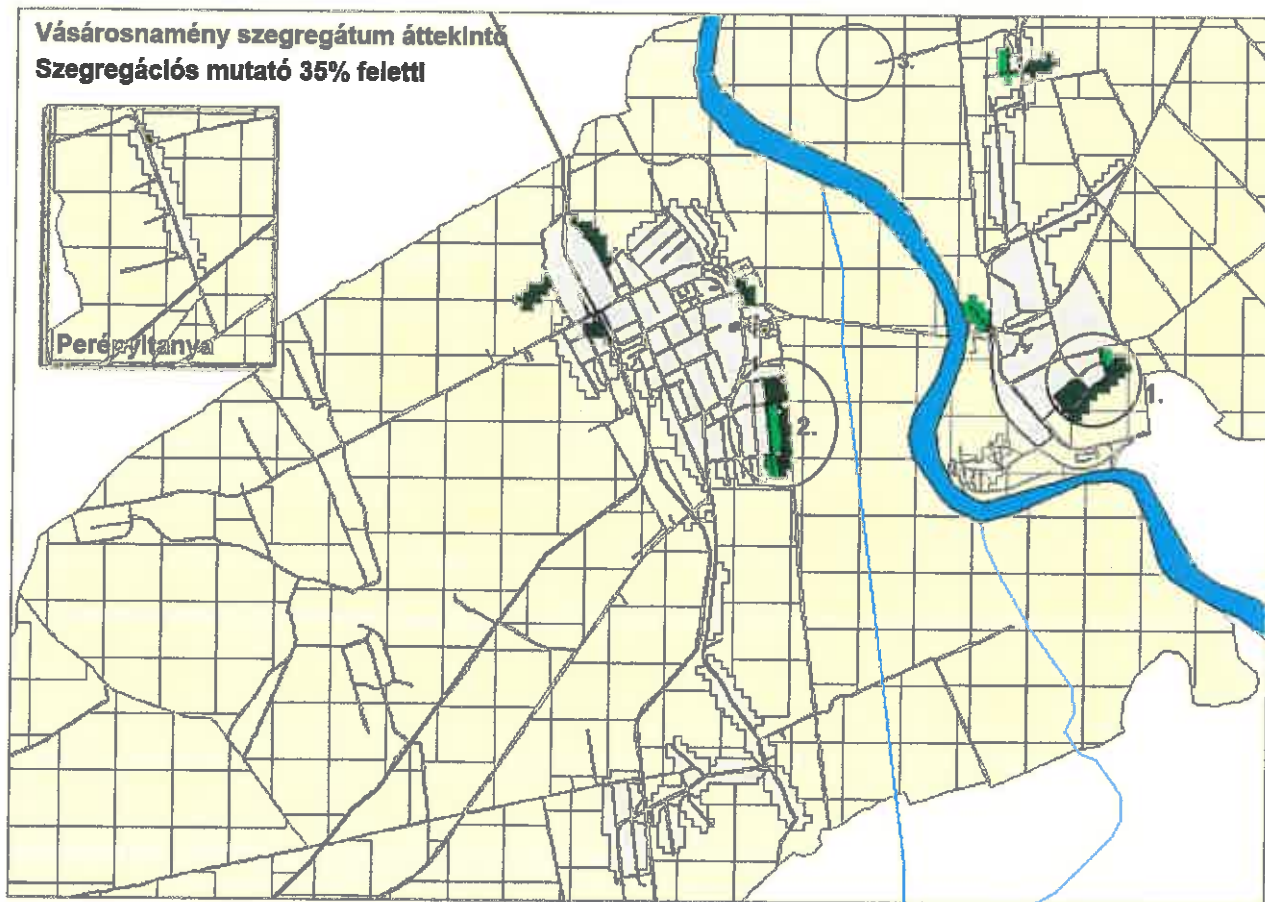

A kartogram olyan területeket is megjelöl, melyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak (szegregátum jellegű területek).

A szegregátumok meghatározása elsősorban a KSH 2011. évi népszámlálás adatai alapján történt

A 2011. évi népszámlálás adatainak elemzése után a szegregátumok lehatárolása módosult a jogszabályi előírások alapján.

A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 10. mellékletében meghatározott módszertan szerint a KSH végezte el a 2011. évi népszámlálási adatok alapján, az ún. szegregációs mutató kiszámításával.

Vásárosnamény szegregátumai a 2011. évi népszámlálási adatok alapján Forrás: KSH

Járasszékhely esetében azok a legalább 50 lakossal rendelkező területek nyilvánulnak szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja a 35%-ot, míg a szegregációval veszélyeztetett területek esetén az érték 30% és 35% közé esik.

A térkép sötétzöld színnel, valamint számmal jelöli a szegregátumokat, míg a világoszöld színnel jelölt területeket szegregációs folyamatok veszélyeztetik. A kartogram olyan területeket is megjelöl, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

A KSH adatszolgáltatása alapján két szegregátum, illetve egy szegregációval veszélyeztetett terület azonosítható:

1. Gergelyiugornya déli részén (Iskola út - Darvas út - Juhász Gyula út déli oldala - Viola utca keleti oldala a Darvas útig),
2. Vásárosnamény városrész délkeleti részén (Heltai Gáspár út - Széchenyi út - Eötvös út - Krasznai út keleti oldala - Krasznai út nyugati oldala a Váci Mihály utcáig),
3. Gergelyiugornya északi részén (Nefelejcs utca nyugati oldala - belterületi határ).

Mindhárom terület megjelent már a 2001-es szegregációs térképeken is, kiterjedésük kismértékben nőtt, de ennek elsődleges – és pusztán statisztikai – oka a szegregációs mutatók határértékeinek változása,² nem pedig tényleges folyamatok.

Vásárosnamény szegregátumai a 2011. évi népszámlálási adatok alapján Forrás: KSH

A fentiek mellett hosszú távon a Perényi-tanya helyzetét is nyomon kell követni: jelenleg ugyan csak az északi részén mutatkoznak meg a szegregálódás jelei, de összességében minden képzettségi és foglalkoztatási mutatója elmarad a városi átlagtól (de korántsem olyan mértékben, mint a szegregátumok esetében).

Az érintett területek lakóövezetbe ágyazódóan, de azok peremén helyezkedik el, az ott élők a város szolgáltatásait egyenlő eséllyel el tudják érni. Városi szinten biztosítottak az intézményi feltételek a közszolgáltatásokhoz történő hozzáféréshez, a statisztikai mutatók alapján történő lehatárolás nem jelenti azt, hogy a szegregátum fizikai értelemben bármilyen módon el lenne zárva ezen szolgáltatásoktól. A kiépült hivatásforgalmú kerékpárút is hozzájárul ehhez, mivel az érintett lakosok jelentős arányban kerékpárral közlekednek. A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett terület infrastrukturális helyzete alapvetően nem rosszabb a városi átlagnál, néhány esetben előfordulnak burkolatlan útszakaszok (pl. Nefelejcs utca).

A 2001. évi árvíz nagyban érintette a Gergelyiugornya déli részén elhelyezkedő szegregátumot, ahol állami segítségnyújtás keretén belül kerültek helyreállításra a tönkrement házak, így lakhatási szempontból rendeződött az érintettek helyzete – esetükben fontos a visszacsúszás hosszú távú megakadályozása.

A közfoglalkoztatás és a segélyezési, támogatási rendszer, valamint az oktatási, egészségügyi és szociális szolgáltatások megfelelnek a jogszabályi kereteknek, hatékonysága az országos normatív elvárásoknak megfelel.

Az érintett területek korstruktúrája lényegesen kedvezőbb, mint a városi átlag, ez azonban kihívások elé állítja az oktatási és a szociális rendszert. Az általános iskolai, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a lakónépesség több mint felét jellemzi, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya alacsony. A lakások komfortfokozata jellemzően alacsony, különösen a 2. szegregátumban, ahol a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások, illetve az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül meglehetősen magas.

A foglalkoztatási mutatók hasonlóan alakulnak a két szegregátumban, mindkét településrészen kedvezőtlenebbek a foglalkoztatási mutatók a települési átlagnál. A munkanélküliségi adatok a 2.

² Szegregátumnak a legalább 50%-os értékkel rendelkező területeket nevezték, míg a szegregációval veszélyeztetett területek értéke 40% és 50% közötti volt.

VÁSÁROSNAMENY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

szegregátumban kedvezőtlenebbek, mind a munkanélküliségi ráta, mind a tartós munkanélküliek aránya tekintetében. Általánosságban elmondható, hogy a probléma gyökere a foglalkoztatás és a rendszeres jövedelemhez jutás feltételeinek hiányosságaiában keresendő. A kialakult helyzethez részben hozzájárulhatott a roma társadalom alacsony képzettsége, iskolázottsága, a hiányzó motiváció a tanulásra és a foglalkoztatásra.

A városban klasszikus értelemben vett tömb -rehabilitációra nincs szükség. Klasszikus értelemben vett „Cigánytelepek”, vagy magas bűnözéssel sújtott területi egységek nincsenek.

Vásárosnamény problematikája sokkal inkább a személyi kiábrándultságból, elvándorlásból, valamint az országos átlaghoz képest alacsony jövedelmi viszonyokból táplálkozik. Települési infrastruktúra szempontjából elmondható, hogy általánosságban véve a lakosság teljesen ellátott, vagy folyamatban a kiépítés.”

Forrás: Vásárosnamény Város Antiszegregációs Terve

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Településünkön öt felnőtt háziorvosi, két gyermekorvosi és három fogorvosi körzet található. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház Vásárosnaményi Kórháza az Ady Endre utca 5. szám alatt fogadja a járó- és fekvőbeteg ellátás igénybe vevőit. A BEREGTÖT által működtetett orvosi ügyelet a védőnői szolgálattal, az 1. és 2. gyermekorvosi, az 1. és 2. fogorvosi körzet rendelőivel az Erkel Ferenc utca 1. sz. alatti épületben kapott helyet.

Megnevezés	1. körzet		2. körzet		3. körzet		4. körzet		5. körzet	
praxisba bejelentkezettek száma	1999		1885		1742		1365		1573	
átlagos életkor (év)	59		42		48		65		75	
éves betegforgalom	12621		13215		12178		15872		11639	
rendelésen megjelent	12558		13132		11559		15416		10149	
Átlagos betegforgalom/nap	60-70		50		49		72		63	
hívás	44		43		27		39		47	
tanácsadóban megjelent			3		78				178	
szakrendelőbe utalás fő / %	1641	82,0 %	1575	12 %	5	0,29 %	1763		755	15 %
kórházba utalás	19		21		14		32		18	
ápolás beteg otthonában	32		36		7		510		754	
szűrés	1100		280		776		179		55	
haláleset	24		17		15		26		19	

Háziorvosi körzetek forgalmi adatai 2016. évben Forrás:Népegészségügyi Osztály

Gondozási csoport	1.körzet		2. körzet		3. körzet		4. körzet		5. körzet	
Magasvérnyomás fő/ %	710	35,5	745	39	574	33	745	54,5	458	29
Isémiás szívbetegség	215	10,75	242	12,8	435	25	120	8,7	150	9

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

(ISZB)	fő / %										
Diabétesz	fő / %	175	8,7	273	15	296	17	125	9,1	109	7
Daganat	fő / %	92	4,6	62	3,3	1	16	37	2,7	43	4
Mozgásszervi	fő / %	192	9,6	80	4,25	522	30	54	3,9	121	8
Csontritkulás	fő / %	41	2,05	40	2,12	139	8	24	1,7	20	1,5
Légzőszervi	fő / %	166	8,3	110	5,85	296	17	80	5,8	117	8
Alkohol	fő / %	18	0,9	21	1,15	1	0	12	0,8	4	0,5

Háziorvosok gondozási tevékenysége 2016. évben Forrás:Népegészségügyi Osztály

Megnevezés	1. gyermek körzet	2. gyermek körzet
praxisba bejelentkezettek száma	588	1189
átlagos életkor (év)	11,5	8,4
éves betegforgalom	3635	6883
rendelésen megjelent	3635	6735
átlagos betegforgalom/nap	25	37
hívás	0	148
tanácsadás	143	1103
szakrendelőbe utalás	43	500
kórházba utalás	2	15

Házi gyermekorvosi ellátás betegforgalmi adatai 2016. évben Forrás:Népegészségügyi Osztály

Megnevezés	1. körzet	2. körzet	3. körzet
ellátott lakosság szám	4973+ iskola fogászat (kb 2500 diák)	5043+ (iskola fogászat 1687 diák)	6185+ (iskola fogászat 1228 diák)
éves betegforgalom	4754	4999	2066
átlagos betegforgalom/nap	17	21	16
Fogeltávolítás	782	711	308
Tömés	2310	1730	konzerválló kez. össz.1941
gyökérkezelés (treponálás)	238	230	543
fogpótlás (kivehető,rögzített)	46	24	39
Szűrés	2281	1740	847

Fogorvosi alapellátás betegforgalmi adatai 2016. évben Forrás:Népegészségügyi Osztály

Foglalkoztatottság

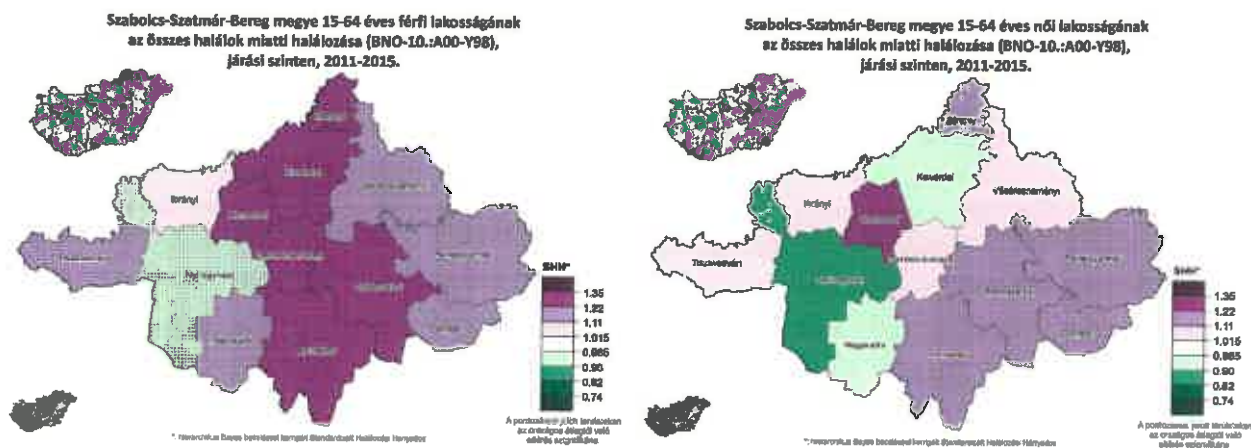
Az egészségi állapotot befolyásoló fizikai és társadalmi- környezeti tényezők közül elsősorban az iskolai végzettségnek, a nagymértékben ettől függő foglalkoztatásnak és ezeken keresztül a jövedelmi viszonyoknak van szerepe. Az egészségre gyakorolt hatások között a foglalkoztatottság fontos szerepet tölt be. Egyrészt a munkahelyi környezeti hatások szempontjából, másrészt a munkanélküliség, mint megváltozott élethelyzet hatással van az ember testi-, lelki-, szociális állapotára, társadalmi aktivitására, társas kapcsolataira és az önértékelésére.

Általános halálozás

A halálozási adatok települési szinten a kis esetszámok miatt – még az 5 év adatainak összevonása esetén is – torzítanak -, így a halálozás elemzése járási szinten történt meg.

A vizsgált időszakban (2011-2015) az általános halálozás sárokszámai a következők. Általános halálozás az egy év alattiak körében: 11 esetben, 1-15 éves korosztálynál: 5 esetben. 15-64 év közötti **férfiak**: 445 esetben, 65 év feletti férfiak: 710 esetben. 15-64 év közötti **nők**: 195 esetben, 65 év feletti nők: 977 esetben. A férfiak és a hölgyek halálozási összegszáma (1155, 1172 eset) közeli, az elgondolkodtató a férfiak szignifikánsan nagyobb halálozása a 15-64 éves életkorban. A 15-64 év közötti nők összes halálok miatti halálozása a férfiak azonos korcsoportjához képest lényegesen alacsonyabb.

A legfőbb halálokok sorrendjében évtizedek óta nem történt változás sem országos, sem megyei, sem a járás szintjén. A járásban a vizsgált időszakban (2011-2015-ig) a legtöbb halálozás a szív-érrendszeri betegségek miatt következett be. A második helyen a daganatos betegségek állnak.

A szív és érrendszeri betegségek miatti halálozás időbeni alakulását vizsgálva a halálozás végig magasabb volt, mint az országos. A mindkét nemre jellemző csökkenő tendencia 2013-ban megtorpant és a következő években emelkedés volt jellemző.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szűrés az egyetlen módszer, amely a daganatos betegségek korai diagnózisát lehetővé teszi. A szűrés a veszélyeztetett életkorban lévő, tünetmentes személyek időről-időre elvégzett vizsgálatát jelenti egy arra alkalmas módszerrel. A személyes meghíváson és követésen alapuló rákszűrési programok végrehajtása nemzetközi szakmai szervezetek ajánlásainak, irányelveinek figyelembe vételével történik.

Bizonyítottan hatásos szűrővizsgálati eljárások az emlőrák, a méhnyakrák és a vastagbélrák okozta halálozás mérséklésére állnak rendelkezésre.

- *Emlőszűrés*

Magyarországon az emlőrák okozta halálozás nőknél a daganatos megbetegedések között a tüdőrák után a második helyen áll. Évente több, mint 7.000 új megbetegedést regisztrálnak, többségüket előrehaladott klinikai stádiumban ismerik fel, és mintegy 2.400 nő életét követeli az emlőrák. A mellrák miatti halálozások 30%-a megelőzhető, ha a szűrővizsgálaton a behívottak (kockázati csoportba tartozók) legalább 70%-a megjelenik.

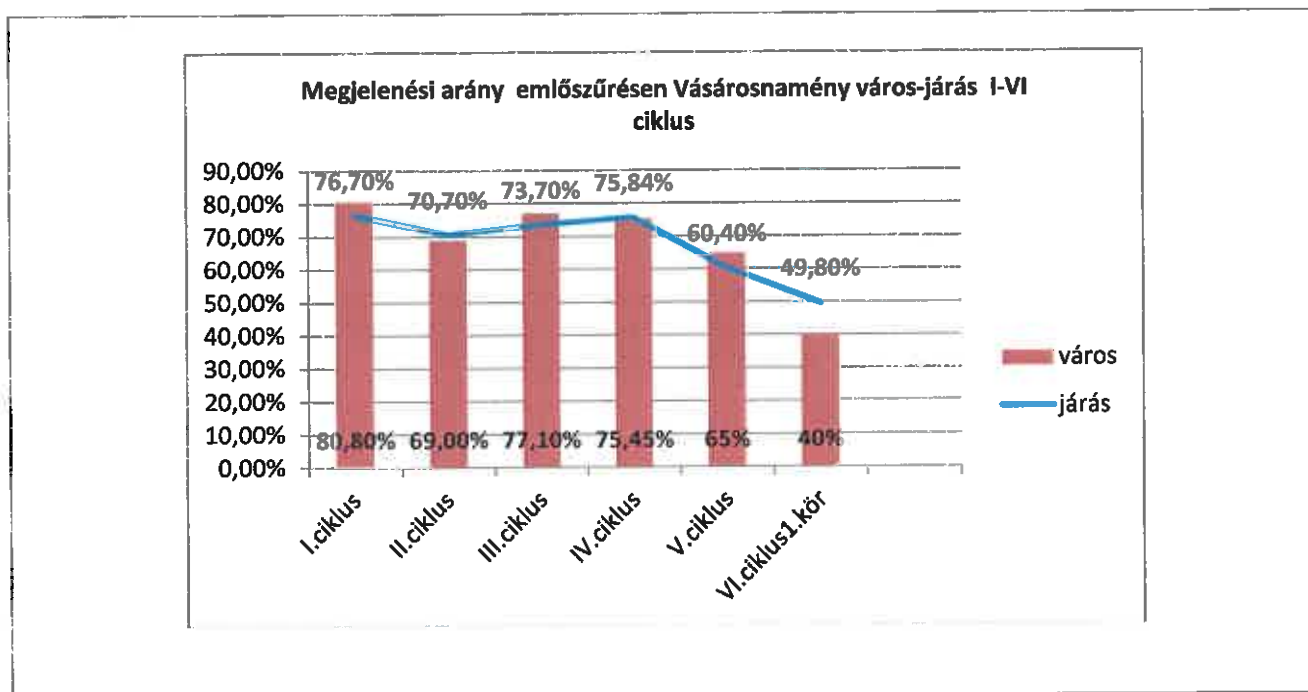
Az emlőrák miatti halálozás a légcső-, hörgő-, tüdő daganat halálozás után a második leggyakoribb női daganatos halálok.

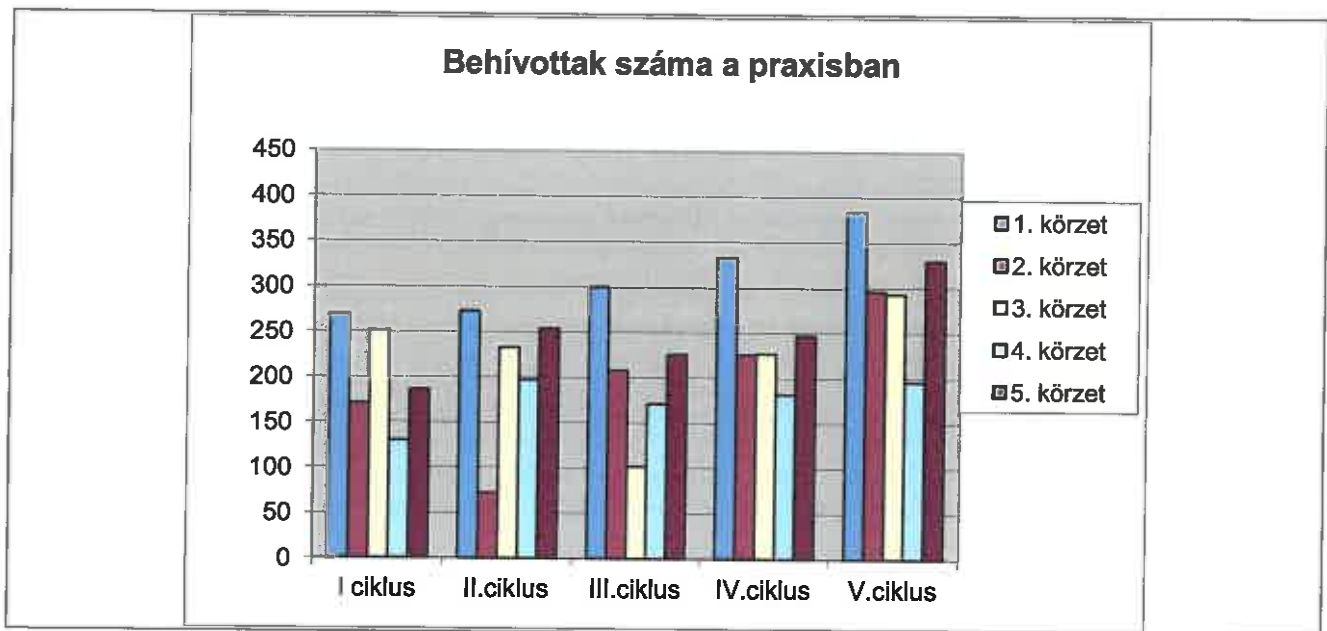
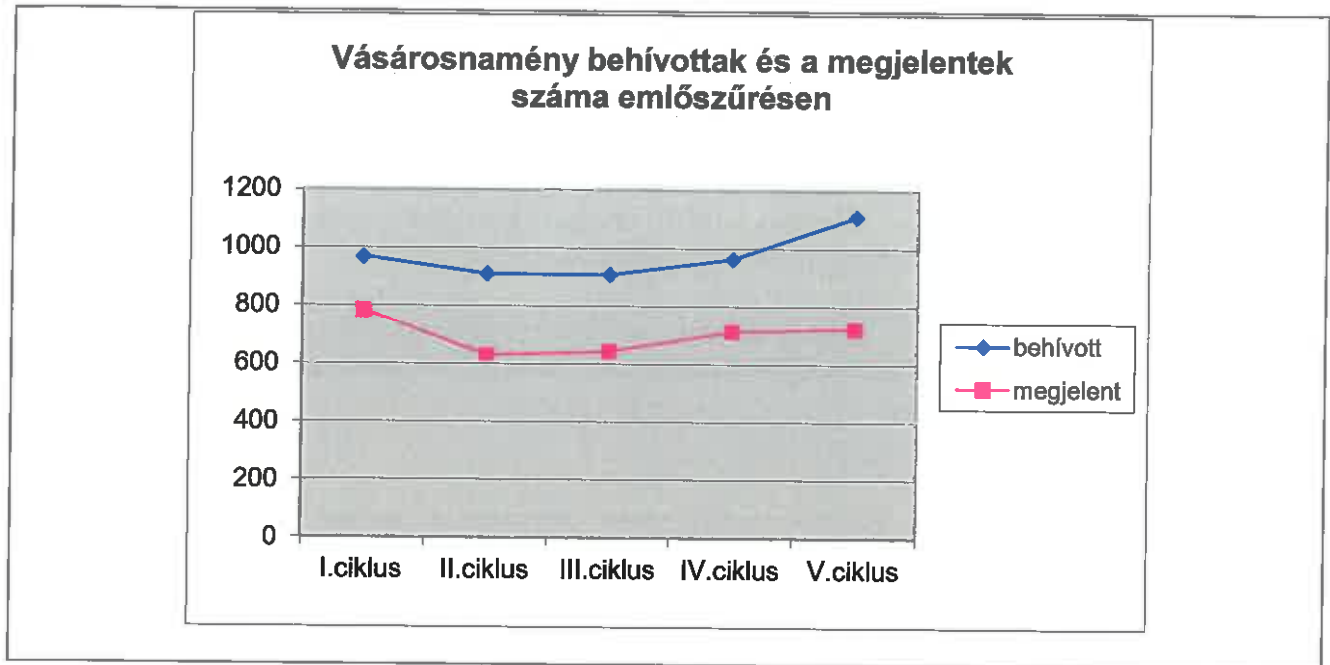
A magyar női lakosság emlőrák miatti halálozása nemzetközi összehasonlításban nagyon kedvezőtlen. Ez indokolta a szervezett emlőszűrés bevezetését 2002-ben. Jelenleg a járásban a 6. szűrési ciklus lezajlott.

Sajnos az eredményekről, a megjelenési számokról, arányokról Osztályunk nem rendelkezik adatokkal.

Sajnálatos tény, hogy míg az első négy ciklusban a járásban és ezen belül Vásárosnaményban is 70 % feletti megjelenési arányt sikerült elérni, addig az 5. szűrési ciklusban a behívott asszonyoknak már csak a 60 %-a jelent meg szűrésen. Ez az eredmény azért elkeserítő, mert az Egészségügyi Világszervezet számításai szerint a halálozás 30 %-os csökkentéséhez legalább 70 %-os megjelenési arány lenne szükséges.

A város háziiorvosi praxisai az első 4 szűrési ciklusban jóval az országos és megyei átlag fölött, kiválóan teljesített valamennyi vásárosnaményi praxis a háziiorvosi team (háziorvos, ápolónő, védőnő) kitűnő szervezésének és az önkormányzat támogatásának köszönhetően, de az utolsó két ciklusban nagy visszaesés volt tapasztalható a megjelenési arányban.

Forrás: Népegészségügyi Osztály 2017. évi beszámolója

Az emlőszűréseket a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház 4700 Mátészalka, Kórház u. 2-4. száma alatti Emlődiagnosztikai Központja végzi. 2018-ban a kiszűrtek vizsgálatát Nyíregyházán folytatják le.

- Méhnyak-szűrés

A méhnyakrák a nők daganatos halálozásában előkelő helyen áll. Hazánkban a betegség előfordulása, gyakorisága és mortalitása jóval magasabb, mint az európai átlag. Magyarországon évente kb. 500 nő hal meg méhnyak rák miatt. A veszélyeztetettek elsősorban a 30-45 éves nők. A megbetegedés másik csúcsa 60 év körül van. A szervezett lakossági méhnyakrák szűrővizsgálattal

(25-65 év közötti nők 3 évenkénti szűrése) a betegség okozta halálozás jelentősen csökkenthető lenne. A halálozás csökkentését jelentő, elvárt 70%-os megjelenési aránnyal szemben a megyében 2011. évben a szűrésre hívott nők mindössze 4,69%-a jelent meg, mely még így is meghaladja az országos szintet (1,5%). A tényleges átszűrtség ennél bizonyosan magasabb, mert a magánorvógyászoknak a méhnyakszűrő tevékenység tekintetében nincs jelentési kötelezettsége, tehát a magán szektorban szűrt nők nem jelennek meg a szervezett szűrés adatai között. A nők jelentős része viszont e szűrés tekintetében a magánszektort veszi igénybe.

- Az iskoláskorúak megelőző jellegű ellátását az iskola-egészségügyi szolgálatok végzik. Az egészségi állapot vizsgálatokról adatszolgáltatási kötelezettségük meghatározott (index) évfolyamok esetében van.

A Vásárosnaményi Járás és Vásárosnamény város demográfiai mutatói (előregedő népesség, természetes fogyás) a hazai népesedési folyamatokat tükrözik.

Vásárosnamény város és a járás lakosságának vezető halálozása jellemzően az EU-, és a hazai átlagtól kedvezőtlenebb mutatókkal írható le, melynek háttérben feltételezhetően a lakosság önpusztító életmódja és az országos átlagtól kedvezőtlenebb társadalmi-, gazdasági helyzet áll.

A rossz szociális és gazdasági státusz nem közvetlen okozója a kedvezőtlenebb egészségi állapotnak, hanem közvetett módon befolyásolja azt.

A fenti okok miatt nyilvánvaló, hogy az egészségi állapot kedvező változását csak összehangolt interszektoriális együttműködéssel lehet elérni.

Hazánkban – a fejlett országokhoz hasonlóan – a legnagyobb népegészségügyi problémát a krónikus nem fertőző betegségek (szív-, érrendszeri, daganatos, emésztőszervi, külső okok miatt bekövetkezett) jelentik. A kutatások és a nagy nemzetközi népegészségügyi programok rámutattak arra, hogy a krónikus nem fertőző betegségek nagy része megelőzhető, illetve kialakulásuk időpontja későbbre halasztható.

Az elsődleges (primer) prevenció egészségi állapotra gyakorolt hatása általában hosszútávon okoz mérhető változást, de kutatások bizonyítják, hogy a táplálkozási szokások megváltoztatása és a fizikai aktivitás rendszeressé tétele már rövidtávon is látványos eredményeket hozhat. A helyes légzés fontosságára a figyelmet felhívni egyszerű, mégis igen gyors és látványos eredményre vezető feladat. Már kisgyermek korban el kellene kezdeni az ehhez kapcsolódó játékos oktatást, amihez feltétel a bölcsődei gondozók, az óvodapedagógusok bevonása. A program része lehetne később a pedagógusok kapcsolódása is. A lelki egyensúlyra való törekvés, az egyénre szabott stressz oldó programok minél több emberhez való elérése is fontos cél lehet. Az egészségtudatosság kialakulásához az egyén egészségére vonatkozó felelősségteljes hozzáállása szükséges. Megfelelő információk átadása lenne fontos gyakorlatilag korosztályokra felosztva óvodás kortól nyugdíjas korig terjedően. Információk birtokában az egyén felelőssége az egészségügyi helyzetében egyre jobban kirajzolódik és az egyénre szabott cselekvési terv felállítható, a folyamat megszervezhető.

Elengedhetetlenül fontos a szemléletváltás, az, hogy a lakosság felismerje, hogy az egészség érték és ennek az értéknek a megtartása, javítása érdekében nemcsak, hogy érdemes, de szükséges változtatni az életmódunkon.

Fontos a szemléletváltás az orvosok körében is, miszerint az egészséget erősítő tényezőkről nem beszélnek le a klienseket, betegeket. Információ hiányában tájékozódnak. Az orvosi egyetemen a képzés a betegségekről, azok felismeréséről szólt és csak kevéssé az egészségről. Fontosnak tartom az egészségügyi dolgozók, az orvos kollégák bevonását a programokba.

A másodlagos prevenciónak, a betegségek korai felismerését célzó szűrővizsgálatoknak a halálozást csökkentő hatása rövidebb távon is érzékelhető. Fontos az emlőszűrésen való megjelenési arány

fokozása, a második körös behívások alkalmával az evidenciával igazolt, elvárt 70 %-os megjelenési arány elérése Vásárosnaményban.

Az együttműködés jó példája, hogy az önkormányzat a szűrőállomásra utazáshoz a buszt továbbra is biztosítja.

Fokozni szükséges a 25-65 év közötti nők méhnyak szűrésen való megjelenését is és kihasználni azt, hogy a Védőnői Méhnyakszűrő program keretében Vásárosnamény városból 3 védőnő képzése történt meg.

A második leggyakoribb daganatos halálok a vastagbél, végbél daganat, ezért elengedhetetlenül fontos lenne, hogy a 2017-ben induló vastagbél daganatszűrő programhoz valamennyi vásárosnaményi háziorvosi praxis csatlakozzon és hatékonyan mozgósítsa szűrésre a körzetbe bejelentkezett pácienseit.

A lakosság egészségi állapotának javításához komplett egészségtudatos program szükséges. A lakosság (korcsoportonkénti megosztásban), az egészségügyi dolgozók, a szociális szféra, a pedagógusok, az önkormányzat, a járási hivatal együttes mozgósítása, összehangolt tevékenysége a siker feltétele.

Forrás: Népegészségügyi Osztály 2017. évi beszámolója

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Vásárosnaményi Nevelési Tanácsadó biztosítja az oktatási intézményekhez kapcsolódó fejlesztő pedagógiai és pszichológiai tevékenységet, gyógytornát, illetve az általános iskola gyógypedagógusai. A szervi rehabilitáció a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház tevékenységi körében vásárosnaményi vagy fehérgyarmati fióktelepein vehetők igénybe.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben dietetikus szakember segítségével történik az oktatási intézmények diákjainak az ételmezése az életkori sajátosságok figyelembe vételével.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. A sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségek tekintetében település minden lakója számára elérhető.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokban az önkormányzat által fenntartott Vásárosnaményi Humán Szolgáltató Központ, egyházi és civil szervezetek biztosítják az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. A városrészekben a preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, fogyatékosok nappali klubja, és az idősek elhelyezését nyújtó intézmény. A szociális ellátások és a

szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munkafolyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoporthoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik. Ennek során a Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak jelentős szerepe van.

Elmondható, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet. A szakemberek folyamatosan felhívják az érintettek figyelmét arra a lehetőségre, hogy vegyék igénybe legalább a szociális étkeztetést, mert csak így jutnak rendszeres meleg ételhez.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az önkormányzat az anyagi lehetőségeihez mérten igyekszik segíteni a rászorultakon. A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos helyi közszolgáltatás szabályairól szóló 12/2007. (V. 23.) számú önkormányzati rendelet biztosít kedvezményt a 65 év feletti, egyszemélyes háztartásban élők számára a díj megfizetéséhez. A segélyszervezetek természetbeni adományait rászorultsági alapon kapják a jogosultak.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Vásárosnamény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42. § 1. pont és az 53 § (1) bekezdés felhatalmazása alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) és d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában foglaltaknak megfelelően az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg. A képviselő-testületet a polgármester képviseli. Az önkormányzati feladatokat a képviselő-testület és szervei: a polgármester, a képviselő-testület bizottságai, a közös önkormányzati hivatal látja el. A képviselő-testület tagjainak száma 9 fő. A Képviselő-testület éves munkaterv szerint ülésezik. A képviselő-testület az ülés napirendjére tekintettel nyilvános-, zárt, rendkívüli és ünnepi ülést tart. Évente egy alkalommal minden településrészen nyilvános ülés keretében közmeghallgatást tart. A nyilvános ülésre, a napirend érintettjei, a civilszervezetek meghívást kapnak. A település lakossága a városi televízióban és az internetes honlapon elhelyezett meghívóból értesül az ülés időpontjáról, napirendjéről. A testületi ülésekről, valamint a várost érintő fontosabb eseményekről készült

filmfelvételeket a városi televízió többször levetíti. A közérdekű hírekről a városi újság is tájékoztatja az érdeklődőket.

Igény szerint a civil szervezetek rendszeres üléseinek, próbáinak a településrészekben található művelődési központok adnak otthont, ahol rendezvényeiket is megszervezhetik.

Azok, akiknek otthonában nincs internet hozzáférés szintén a művelődési központokban és a könyvtárban vehetik igénybe ezt a szolgáltatást.

A Föld Napja alkalmával, a település tisztasága érdekében meghirdetett szeméthyűjtési akcióban kicsik és nagyok egyaránt részt vesznek. Szintén az egész várost mozgósítják az Autómentes Nap, a Gyermeknap programjai, a Zoárd Nap és az adventi készülődés rendezvényei is.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen etnikai konfliktusok nem jellemzőek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi szolidaritásnak szép példái vannak a településen. Adományozásból összegyűlt pénzek is segítettek pl. a műemlék református templom tetejének felújítását, a görög katolikus templom építését. A Szülői Munkaközösség tagjai is kiveszik részüket az óvodai-iskolai adománygyűjtési akciókban, önkéntes munkákban.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Vásárosnamény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete és Vásárosnamény Város Roma Nemzetiségi Önkormányzatának Képviselő-testülete (RNÖ) együttműködési megállapodást kötött, amelyben rögzítették az együttműködés feltételeit és területeit

„Az Önkormányzat a helyi nemzetiségi ügyek ellátása körében biztosítja a nemzetiségi jogok érvényesülését, ellátja a kulturális szolgáltatással, nyilvános könyvtári ellátással, muzeális intézmények fenntartásával, közművelődéssel, tájékoztatással, a nemzetiség szellemi, épített és tárgyi örökségével, írott és elektronikus sajtójával, a szociális alapellátással, a helyi közfoglalkoztatással kapcsolatos helyi önkormányzati feladatokat.

Az Njtv. által meghatározott nemzetiségi jogok, különösen a kollektív nyelvhasználat, oktatás-nevelés, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkóztatás és szociális ellátás kérdéskörben a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a Képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő RNÖ egyetértésével alkothatja meg.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete az RNÖ Képviselő-testülete kezdeményezésére a nemzetiségek ügyeivel foglalkozó bizottságot hozhat létre, vagy e feladattal megbízhatja valamely bizottságát. A nemzetiségi ügyekkel foglalkozó bizottságban az RNÖ képviselheti magát.

Az RNÖ pénzügyi, ügyviteli, ügyintézési és egyéb alapvető feladatai egységes szabályok szerinti elvégzése, átláthatósága érdekében kapcsolódik az Önkormányzat által működtetett – az állami informatikai rendszerrel összekapcsolható – informatikai rendszerhez, amely a folyamatos pénzügyi állami ellenőrzés eszközeként is szolgál.

Az Önkormányzat az RNÖ részére – annak székhelyén – biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit. Önkormányzati működésen értendő a testületi üléseken és a

közmeghallgatáson túl, a bizottságok működése, a tisztségviselő megbízatás ellátása, valamint az önkormányzati feladatok ellátását szolgáló rendezvények megtartása is. Az Önkormányzat továbbá – a Hivatal útján - gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

Az Önkormányzat a lehetőségei és költségvetési helyzetének figyelembe vétele mellett az RNÖ-vel történő előzetes egyeztetést követően az adott évi költségvetési rendeletében – egyes feladatellátáshoz – pénzügyi támogatást biztosít.

Az Önkormányzat a Hivatal Önkormányzati Osztályán keresztül segíti az RNÖ pályázati lehetőségeinek a feltárását és segítséget nyújt azok elkészítésében.

Az Önkormányzat Jegyzője – nemzetiségi ügyekkel is foglalkozó – köztisztviselőt (továbbiakban: Megbízott) jelöl ki az RNÖ-vel történő kapcsolattartásra, melyről az elnököt írásban értesíti.

Az Önkormányzat megbízásából és képviselőként a Jegyző, vagy a jegyzővel azonos képesítési előírásoknak megfelelő megbízottja részt vesz az RNÖ testületi ülésein és jelzi, amennyiben törvénysértést észlel.

Az Önkormányzat és az RNÖ az oktatás területén kiemelt figyelemmel kísérik a roma nemzetiségű gyerekek továbbtanulásának lehetőségeit, annak segítése érdekében a tehetséges tanulók az Önkormányzat és az RNÖ döntése alapján támogatásban részesülhetnek.

A roma nemzetiségi oktatásra irányuló igények felmérésében és az oktatás megszervezésében az Önkormányzat és az RNÖ együttműködnek.

Az RNÖ a közoktatásról szóló törvényben meghatározottak szerint részt vehet a nemzetiségi kisebbséghez tartozók óvodai nevelésével és oktatásával összefüggő kötelező önkormányzati feladatok végrehajtásában.

Az Önkormányzat az RNÖ részére havonta igény szerint, de legalább tizenhat órában, az önkormányzati feladatainak ellátásához, működéséhez szükséges tárgyi, technikai eszközökkel felszerelt helyiség ingyenes használatát biztosítja. A helyiség infrastruktúrájához kapcsolódó rezsiköltségeket és fenntartási költségeket az Önkormányzat viseli, mely alól kivételt képeznek az RNÖ testületi tagok és tisztségviselők telefonhasználatának költségei.

Az Önkormányzat az RNÖ feladatellátásához – térítésmentesen – külön irodát biztosít a **4800 Vásárosnamény, Szabadság tér 1.** szám alatt található ingatlanában.

Az Önkormányzat az RNÖ részére - a Hivatal Önkormányzati Osztályán keresztül - biztosítja a postai levelezési, kézbesítési, gépelési, sokszorosítási feladatok ellátását és az ezzel járó költségek viselését. Az RNÖ működésével kapcsolatos jegyzőkönyvek elkészítése és postázása az RNÖ feladatát képezi.

Az Önkormányzat – szükség szerint, külön megállapodás alapján - segíti az RNÖ kulturális, művészeti hagyományörző rendezvényeinek megszervezését és lebonyolítását. Ezen kívül közös rendezvények szervezésével népszerűsíthetik és mutathatják be a települést és annak értékeit.

Az RNÖ gazdálkodásával összefüggő sajátos feladatokat az Önkormányzat számviteli politikája keretében elkészített - eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzata, az eszközök és források értékelési szabályzata, a pénzkezelési szabályzat - továbbá a felesleges vagyontárgyak hasznosításának és selejtezésének szabályzata és a számlarendje tartalmazza. A szabályzatok hatálya az RNÖ gazdálkodására is kiterjed.” (részlet az Együttműködési Megállapodásból)

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony az aktív korú lakosságon belül a foglalkoztatottak aránya	Az önkormányzat nyújtson be pályázatot minden elérhető közfoglalkoztatási pályázatra. Mezőgazdasági képzés(ek) és piacképes szakmákra átképzés(ek) szervezése az álláskeresők álláskeresési esélyeinek növelése érdekében.

Magas az aktív korú lakosságon belül a 21-35 év közötti korú nyilvántartott álláskeresők aránya	Az önkormányzat nyújtson be pályázatot tapasztalatszerzési céllal kiírt közfoglalkoztatási pályázatra.
A településen magas a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma (368 fő/2011.év)	Tájékoztatási rendszer működtetése a rászorulóknak önkormányzat és civil megsegítése érdekében
Magas az aktív korú lakosságon belül a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya	Pályakezdő munkanélküliek tudásbázisának felmérése, kiajánlása a munkaerőpiacra.
Magas a nyilvántartott álláskeresők között a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező lakosok aránya, vannak, akik még az általános iskolát sem fejezték be.	Általános iskola felnőttképzési program beindítása az alacsony képzettségű munkaerő-piaci esélyének javítására. Alacsony képzettségű lakosság speciális foglalkoztatási programjának kidolgozása. Az általános iskola befejezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Az Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Városunkban a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 94. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a települési önkormányzat feladata :
 - a gyermekek védelme helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése,
 - a területén lakó gyermekek ellátásának szervezése.

A Gyvt. az alapelvek között rögzíti, hogy a hatósági gyermekvédelmet minden esetben meg kell előznie valamennyi rászoruló gyermekre kiterjedő ellátórendszer működtetésének, amelynek igénybevétele önkéntes.

Garanciális jelentősége van azon gyermeki jog érvényesülésének, mely szerint kizárólag csak anyagi okból ne lehessen gyermeket a családjától elválasztani.

A gyermekek védelmét pénzbeli és természetbeni ellátások, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- gyermekétkeztetés,
- a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonderemtési támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
  - Család- és Gyermekjóléti Szolgálat: 2016. január 1. napjától bevezetett ellátási forma,
  - Család- és Gyermekjóléti Központ: 2016. január 1. napjától bevezetett ellátási forma,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
  - bölcsőde, a hetes bölcsőde,
  - családi napközi,
  - családi gyermekfelügyelet,
  - házi gyermekfelügyelet,
  - alternatív napközbeni ellátás,
- a gyermekek átmeneti gondozása,
- Biztos Kezdet Gyerekház.

Vásárosnamény város demográfiai mutatói:

A város állandó lakosainak száma 2017. december 31-jei állapot szerint: **9 107 fő**

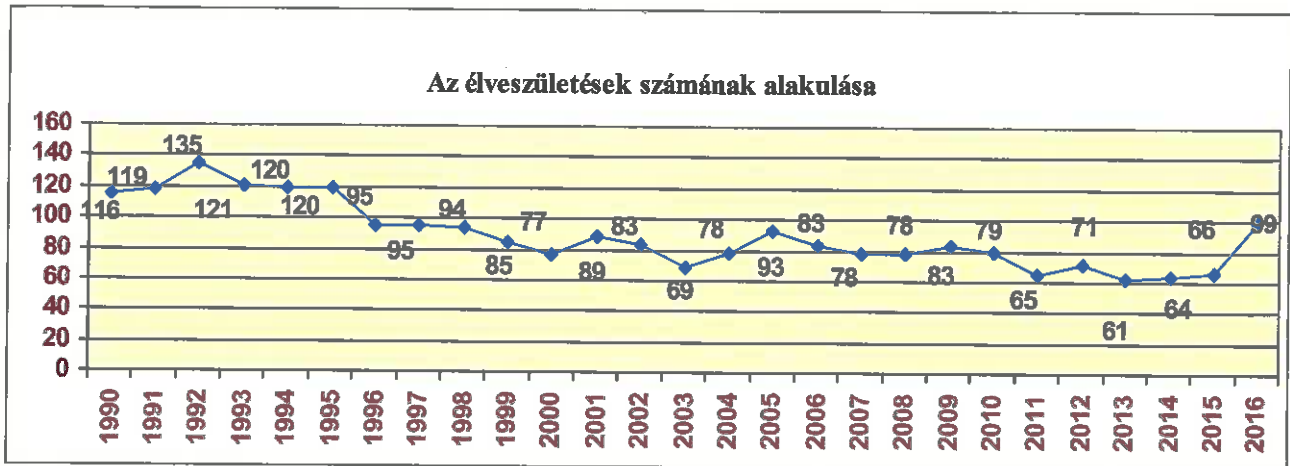
A népesség kor szerinti megoszlása 2017-ben:

- 0 – 18. éves korúak száma összesen :   1 580 fő (Ebből a 14. év alattiak száma: 1 117 fő)
- 19 – 62. éves korúak száma: 5 782 fő
- 62. évet betöltöttek száma: 1 745 fő

A születések számának alakulása 1990-től :

Év:	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Születések száma	116	119	135	121	120	120	95	95	94	85
Év:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Születések száma	77	89	83	69	78	93	84	78	78	83
Év	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		

Születések száma	79	65	71	61	64	66	99	70		
------------------	----	----	----	----	----	----	----	----	--	--

A demográfiai mutatók 1990-től vizsgálva – városi szinten – igen hullámzó görbét mutatnak, a legmagasabb születésszám 1992-ben, a legalacsonyabb 2013-ban volt.

Személyes gondoskodást nyújtó alapellátások Vásárosnaményban

Vásárosnamény Város Önkormányzata az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 15/2015. (III. 31.) önkormányzati rendelete alapján a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében 2015. december 31. napjáig gyermekjóléti szolgáltatást (2016. január 1. napjától Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot és Család- és Gyermekjóléti Központoz tartozó ellátást), gyermekek napközben ellátását (óvodában és iskolai napköziben), Biztos Kezdet Gyerekházat, gyermekétkeztetést, a gyermekek átmeneti gondozását, valamint 2016. július 25. napjától a bölcsődei ellátást biztosítja. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot, a Család- és Gyermekjóléti Központot és a bölcsődei ellátást társulás (BEREGTÖT) útján látja el, míg a gyermekétkeztetést 2017. január 1. napjától a Vásárosnaményi Humán Szolgáltató Központ szervezeti keretébe integrálta.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a szociális munka Etikai Kódexének betartása mellett egységes szakmai protokollok mentén végzi munkáját, amelynek fontos része a munkatársak közötti együttműködés.

A szolgáltatások nyújtása során a szociális munkás nemre, fajra, vallási meggyőződésre, nemi hovatartozásra való tekintet nélkül végzi tevékenységét. Az egyéni értékek, valamint az ügyfél döntési jogának figyelembe vételével alakítja ki a szakmai kapcsolatot. Az ügyfél és a szociális munkás kapcsolata, együttműködése a bizalmon alapul. A családsegítő szolgáltatás nyújtása során a szociális munka etikai kódexének előírásai nyújtanak támpontokat a segítő kapcsolat kialakításában. Az önrendelkezés támogatásának elve összefügg a legkisebb beavatkozás elvével, mely szerint a családsegítés minden területén mindenkor úgy kell konzultálni, segítséget nyújtani, ellátást biztosítani, hogy az csak a lehető legkisebb mértékben tegyen bármit a kliens helyett. Öngondoskodási képességük erősítése érdekében a családsegítő szakember szolgáltatásokat nyújt, illetve más segítő beavatkozásokat ajánl fel és szervez az igénybevevők számára, tájékoztat ezek

igénybevételének feltételeiről és eljárásairól, szükség esetén kapcsolatba lép a szolgáltatókkal, és összeköti velük a családot, képviseli érdekeiket a másik szolgáltatóval folytatott tárgyalásban. A családtagok beleegyezésével és együttműködésével erősíti és mozgósítja a család rendelkezésére álló társas támogató hálózatokat, szükség esetén a családdal együtt bevonható, mozgósítható forrásokat keres.

A gyermekek jólétének biztosítása, a segítségre szoruló családok támogatása, a hatósági intézkedésekkel történő gyermekvédelmi gondoskodás kizárólag az észlelő - és jelzőrendszer, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok, család- és gyermekjóléti központok szoros együttműködésével valósítható meg. A hatékony együttműködés egymás szakmai tudásának, kompetenciájának tiszteletbe tartásával, egymás munkájának segítségével, a feladatok megosztásával, a közös szakmai nyelv kialakításával, érdemi, kölcsönös kommunikációval érhető el.

A gyermekvédelem feladata, hogy az ország társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális körülményei között a gyermekek szükségleteinek kielégítésére vonatkozó szabályokat megfogalmazza, továbbá az e szabályok szerint működő ellátórendszert kiépítse. Ez az ellátórendszer a gyermekvédelem, intézményrendszere differenciált és speciális. A szolgáltatások elemeinek professzionális megvalósulása a gyermekvédelem módszertana.

Az eredményes és jó színvonalú tevékenység elérése érdekében végzett szolgáltatási tevékenységek meghatározása a protokoll.

A családban történő nevelés elősegítése

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése; a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése; a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint számára a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése; a szabadidős programok szervezése; a hivatalos ügyek intézésének segítése.

Veszélyeztetettség megelőzése

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. Ennek keretében figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét; gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét; gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.

Az észlelő és jelzőrendszer működésének és működtetésének módja

A Gyvt.) 17. §- a, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban Szt.) meghatározza az észlelő és jelzőrendszer tagjait. A jelzőrendszer működésének célja a problémák időben történő felismerése és azok enyhítése, és a problémák megoldása.

A jelzőrendszer tagjai:

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- c) a köznevelési intézmények,
- d) a rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,

- i) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- j) a gyermekjogi képviselő.

A szolgálat munkája során együttműködik, és folyamatosan munkakapcsolatot alakít ki az ellátást végző szakintézményekkel különösen:

- a járási család- és gyermekjóléti központtal,
- a területi szociális gondozás intézményeivel,
- a gyermek- és felnőtt gondozást végző szociális szakintézményekkel,
- egészségügyi intézményekkel,
- a Vöröskereszttel, Református Szeretetszolgálattal.

A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetésével kapcsolatos tevékenységek koordinálása a települési jelzőrendszeri felelős feladata.

Feladata továbbá:

- a beérkezett jelzésekről és azok alapján a megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez,
- éves szakmai tanácskozást szervez és tart, valamint éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít. A tanácskozás célja a veszélyeztetettség okainak feltárása, a problémák időben történő felismerése, valamint a megoldási javaslatok kidolgozása, feladata a településen élő gyermekek szociális helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérése, a veszélyeztetettség, és a kiváltó okok felismerése, megoldási lehetőségek kidolgozása, és a településen élő gyermekek gyermekjóléti vagy egyéb szociális ellátások iránti szükségleteinek feltérképezése. A veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer munkáját működési szabályzat rögzíti, feladatait éves intézkedési terv alapján végzi, amelyet minden év február 28-ig elkészít.

Jelzés a gyermek veszélyeztetettségéről

A jelzőrendszer tagjai kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál, valamint hatósági intézkedést kezdeményezni a gyermek bántalmazása, ill. súlyos elhanyagolása, vagy más egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. A jogszabály a jelzőrendszeri tagok számára kölcsönös együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget ír elő. A szakmai együttműködés az észlelő és jelzőrendszer eredményes együttműködésének elengedhetetlen feltétele. Fontos, hogy az abban résztvevők tisztában legyenek saját feladataikkal, felelősségükkel, és egymás szakmai tudásában bízva, egymásra támaszkodva, közösen meghatározott feladatelosztásban végezzék el a vállalt feladataikat a gyermekek érdekében.

A jelzések folyamata, tartalma módja

A jelzőrendszeri tagok, a veszélyeztető tényezők észlelése esetén, saját eszközeik segítségével törekednek a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására. Amennyiben azt tapasztalják, hogy a családban a veszélyeztetettség megelőzéséhez vagy megszüntetéséhez külső segítségre van szükség, jelzéssel élnek a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé. A jelzőrendszeri tagnak a jelzését úgy kell megírnia, hogy abból kiderüljön a veszélyeztetettség oka. Amennyiben a jelzésben szereplő felnőtt vagy gyermek érdekében azonnali intézkedés szükséges, arra a jelzőrendszeri tagnak, haladéktalanul külön is fel kell hívnia a figyelmet. A jelzésnek lényegre törőnek, problémára fókuszálnak kell lennie.

Együttműködés, team munka a jelzést követően

A jelzést követően a jelzőrendszeri tagok és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakemberei folyamatosan konzultálnak arról, hogy ki milyen segítséget tud nyújtani a gyermek, család számára a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A folyamat során a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatást kérhet, és szükség szerint kér is a jelzőrendszeri tagoktól, a családdal,

gyermekkel napi kapcsolatban álló személyektől, a család, a gyermekek helyzetéről. A hatékony beavatkozás érdekében a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat esetmegbeszélést hívhat össze.

A szolgáltatásban részesülők jellemző problémái: anyagi problémák, életviteli problémák, családi konfliktusok, munkanélküliség, magatartás- és teljesítményzavar, gyermeknevelési problémák, tanulási nehézségek, lakhatási problémák; szenvedélybetegségek (alkoholproblémák, drogproblémák), mentális problémák, egészségügyi problémák, gyermekkriminalitás. A problémák nem tapasztalhatóak csak önmagukban, általában egymásra épülnek, összefüggenek. Egyik probléma generálja a másikat. A tartósan fennálló munkanélküliség anyagi problémákat idéz elő, amelyek megélhetési nehézségekhez, lakhatási problémákhoz, családi konfliktusokhoz, életviteli problémákhoz, mentális és egészségügyi problémákhoz, szenvedélybetegségek kialakulásához vezethetnek. A családon belüli problémákra a gyermekek tünezhordozóként magatartászavarral, deviáns cselekedetekkel reagálnak. Ezek a folyamatok maguk után vonják a gyermeknevelési problémák kialakulását.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál viszonylag kevés a lezárható esetek száma, inkább jellemző az ellátási forma változás (pl. védelembe vételből-alapellátásba), gyakran csak a nagykorúság elérésével kerülnek ki a gyermekek a rendszerből. Kevés azon gyermekek száma, akik csak rövid ideig tartózkodnak a rendszerben, általában valamilyen akut probléma jelentkezése miatt. Az ő esetükben egy rövid problémakezelési időszakkal, alapellátásban történő gondozással, vagy más segítő szakember (pl. pszichológus) bevonásával megszüntethető a veszélyeztetettség. Jellemző inkább, hogy egy-egy gyermek hosszabb időt – adott esetben éveket – részesül gyermekjóléti szolgáltatásban. Általában ezen gyermekek generációkra visszanyúló, összetett problémákkal küzdő családokban élnek. Az ő esetükben a beidegződések és a család által rosszul kiválasztott problémamegoldási technikák miatt, nagyon nehéz a hatékony beavatkozás. Gyakran csak hatósági intézkedésekkel (pl. védelembe vétel) vagy a gyermek családból való kiemelésével lehet csökkenteni vagy megszüntetni a gyermek veszélyeztetettségét.

Szükségletek, melyeket a jelenlegi intézményrendszer nem tud kielégíteni

Nagyon szűk a segítségnyújtási kör az anyagi problémákkal küzdők számára. A krízisben lévő családok segélyezése a helyi önkormányzatra „van utalva”, ahol a segélyezési lehetőségek korlátozottak.

Az oktatási rendszerben jelentkező problémák (pl. iskolai hiányzások, magatartásproblémák) kezelésére nem jelenthet megoldást a magántanulói státusz alkalmazása. Az intézkedés növeli a gyermek társaitól történő elszigetelődését, valamint a felesleges, gyakran felügyelet nélkül töltött szabadidő időtartamát. Megoldást jelent az iskolai szociális munkás hálózat kiépítése, az észlelt problémához, segítséget nyújt az iskolában a gyerekeknek, szülőknek, pedagógusoknak egyaránt.

Jellemző veszélyeztető tényezők

A területi védőnőkkel, a jelzés-visszajelzés oda-vissza működik, szóban és írásban egyaránt. A jelzőrendszer első lépcsőjét ők alkotják, ugyanis ők találkoznak először a kisgyermekek körül kialakult problémával. A jelzéseik kapcsán előfordul, hogy közösen látogatják a családgondozóval a családokat, így még a probléma elmélyülése előtt látókörükbe kerülnek a gyermekek.

A védőnőktől érkezett jelzések száma 2017 évben:

- válsághelyzetben lévő várandós anya: 3 fő
- 0-35 hónapos gyerekek: 13 fő
- 3-6 éves: 8 fő

Az óvodába a gyermekek nagyon eltérő környezetből kerülnek ki, ingerszegény környezetben élő gyerekek igényelnek több odafigyelést, nagyobb gondoskodást. Halmozottan hátrányos helyzetű gyerekekre egyénre szabott fejlesztési tervet készítenek. A magas csoportlétszámok miatt, a különleges bánásmódot igénylő gyerekeket mikro csoportban tartott foglalkozással fejlesztik képességeiket. A Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal a kapcsolattartás rendszeres, tájékoztatják

egymást a nehézségekkel küzdő családok helyzetéről, az esetleges óvodai hiányzások okairól, a segítségnyújtás lehetőségeiről.

A **Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola** és Alapfokú Művészeti Iskola különösen nagy figyelmet fordít a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyerekek felzárkóztatására. Több tanórán kívüli elfoglaltság közül választhatnak a tanulók, napközi, tanulószoba, felzárkóztató és tehetséggondozó programok, sportfoglalkozások, művészeti képzések. Szabadidős programjaik: sportnap, egészségnevelési hónap, karácsonyi díszek készítése, mézeskalácssütés, szüret, Eötvös hét rendezvényei, verébavató, pályaaorientációs nap, kézműves szakkör. A rendőrség által szervezett előadások alkalmával a gyerekek tájékozódhatnak a drog, az alkohol és a dohányzás káros hatásairól, részt vesznek agresszió és bűnmegelőzéssel kapcsolatos interaktív előadásokon. Igazolatlan iskolai hiányzások miatt 55 alkalommal jeleztek a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak. Esetkonferencián 4 alkalommal jelentek meg az érintett gyermek osztályfőnökei. Kapcsolattartás rendszeres, a tájékoztatás oda-vissza működik.

Az **iskolai védőnők** elsődleges feladata a megelőzés. A tanév folyamán minden tanuló teljes vizsgálata megtörténik, ekkor találkozhatnak magatartási, szociális fejlődési eltéréssel. Elváltozások észlelésekor a tanulót szakorvoshoz irányítják. Sajnos nem minden esetben kerül sor a javasolt vizsgálatok elvégzésére.

Az intézmény nem rendelkezik gyógytestnevelővel, így a tanulók a kórház, vagy a Pedagógiai Szakszolgálat gyógytornaszához járnak.

Az egészségfejlesztés mindkét intézményben folyamatos tevékenység.

A **Babus Jolán Középiskolai Kollégiumban** különös figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatására, és az esélyegyenlőség megteremtésére. Az ifjúságvédelmi felelős kiemelt feladata az iskolai hiányzások nyomon követése. A csoportvezetők rendszeresen tartják a kapcsolatot a szülőkkel, az érintett gyermekotthonokkal, az osztályfőnökökkel, a szaktanárokkal, az elmúlt évben 27 családlátogatást végeztek.

Felmerülő problémák a korai iskolaelhagyás, lemorzsolódás, iskolai hiányzások. A korai iskolaelhagyás megelőzésében a pszichológus és a mentálhigiénés szakember tart heti rendszerességgel egyéni és csoportos foglalkozásokat.

A **rendőrségtől** Jánd, Olcsva, Vásárosnamény tekintetében az előző évben jelzés nem érkezett.

Jellemező problémák a következők: Közlekedési szabálysértés, a szülők életviteli, nevelési tevékenységében felmerülő problémákból adódóan kialakulnak különböző deviáns viselkedésformák. Ez bűnözés, csavargás, agresszivitás.

Rendszeres bűn-és baleset megelőzési, valamint közlekedésrendészeti oktatásokat előadásokat tartanak a gyerek számára.

A fiatalok terheltek által 2017. évben elkövetett bűncselekmények vonatkozásában a településeken az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is a vagyon elleni-, valamint a közrend elleni bűncselekmények elkövetésének aránya a legmagasabb, ezen belül is a lopás, illetve a garázdaság elkövetése kimagasló, de említést érdemlő az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények közül a testi sértés elkövetése is. A fiatalok tettüket leggyakrabban valamilyen iskolai- vagy lakóhelyi konfliktusból adódóan, hirtelen felindultságból, agresszív magatartás révén, fegyelmezetlenségből, meggondolatlanságból követik el, de a szubjektív okok közül az anyagi haszonszerzés is gyakran szerepel.

Vásárosnaményban **pártfogó felügyelet** végrehajtására 2017. év folyamán 12 ügyben került sor. Négy esetben testi sértés, vérfertőzés, garázdaság elkövetései miatt a bíróság próbára bocsátotta a fiatalokat, egy esetben rablás elkövetése miatt javítóintézetből ideiglenesen elbocsátotta a fiatalt, két ügyben rongálás és garázdaság elkövetése miatt próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetésre ítélte a terhelteket, míg öt ügyben, garázdaság, lopás és magánlaksértés bűncselekmények elkövetése következtében az ügyészség próbaidőre elhalasztotta a vádemelést.

Megelőző pártfogás elrendeléséről a gyámhatóság 2 fiatalkorú esetében döntött, minek révén előzetesen a bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségét magas fokúnak ítélték. Az elkövetett jogsértés garázdaság és lopás volt.

A településen lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező fiatalkorúval szemben 2017-ben **közérdekű munka büntetés** végrehajtására 6 ügyben került sor. Az elkövetett bűncselekmények: rongálás, garázdaság, lopás.

Igazságügyi Osztály és a Gyermekjóléti Szolgálat folyamatosan törekszik az összehangolt működésre, egymás szakmai munkájának segítésére, a jövőben is célként kell megjelölni a személyes kapcsolatok fenntartását, indokolt esetekben egyedi esetmegbeszélések tartását.

A kialakult veszélyeztettség megszüntetésére irányuló családgondozás körében a Család-és gyermekjóléti Szolgálat családsegítője személyes segítő kapcsolat keretében támogatja a gyermeket és a családot az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, személyisége kedvező irányú fejlődésében.

Segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, a családban jelentkező működési zavarok megszüntetésében, illetve kezdeményezi és a gyermeknek nyújtott gyermekjóléti ellátásokkal összehangolja a szülők és más hozzátartozók részére a szociális alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást.

A családgondozást tervezett módon, határidő megállapításával kell teljesíteni. A családsegítő a gondozás megkezdésekor rögzíti a gyermek és szülője személyi adatait, továbbá helyzetértékelést készít. A családsegítő - a gyermek és a szülő közreműködésével -, a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve cselekvési tervet készít.

A családsegítő - a gyermek és a szülő közreműködésével - szükség szerint, de legalább hat hónaponként értékeli a gondozás eredményességét, és a megállapításokat a helyzetértékelésben rögzíti. A családi konfliktusok megoldását az érintett családtagok közötti közvetítéssel, illetve más konfliktuskezelő, családterápiás módszer alkalmazásával segíti elő, vagy javaslatot tesz ilyen szolgáltatás igénybevételére. Ha a gyermek veszélyeztetettségét a gyermek, illetve szülőjének vagy más hozzátartozójának egészségi állapota vagy fogyatékossága okozza, a gyermekjóléti szolgálat egészségügyi vagy gyógypedagógiai ellátás biztosítását kezdeményezi. Ha a Család-és gyermekjóléti Szolgálat valamely ellátás biztosítását kezdeményezi, előzőleg kísérletet kell tennie arra, hogy megnyerje a gyermek, illetve szülője együttműködését, kivéve, ha elháríthatatlan akadály vagy sürgős szükség áll fenn.

A gyermekjóléti szolgálat az eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség.

Krízishelyzet esetén a Szolgálat bármilyen módon élhet jelzéssel a városi gyámhivatal felé. A jelzés tényét ebben az esetben utólag foglalja írásba.

Alapellátás

Alapellátásban részesülő gyerekek száma: 57 fő.

Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást - lehetőség szerint - a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

Alapellátás esetén a családok gondozása folyamatos, tervszerű folyamatra épül, melyekben probléma definiálása történik, célok kerülnek kitűzésre, (rövid és hosszú távú határidővel). Ennek keretében együttműködésre kell ösztönözni a családot. A közösen elkészített cselekvési terv alapján, szabályok megállapításával kell megoldani a felmerülő problémákat. A kitűzött célokat apró lépésekben kellene elérni. A tervek megadott időre szólnak, melyet értékelni kell. Az értékelés alapján meg nem valósult feladatok kerülnek a következő cselekvési tervbe.

A családlátogatások alkalmával az aktuális problémához kapcsolódó kérdésekről folyik a beszélgetés a családsegítő és a család tagjai között. A segítségnyújtás mindig a közösen elkészített cselekvési tervben meghatározott célkitűzések elérésére irányul.

Ha az együttműködés a családdal valamilyen ok folytán nem valósul meg és a gyermek veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítője, védelembé vételi eljárást kezdeményez, a Család- és Gyermekjóléti Központ felé.

Védelembé vétel

Védelembé vett gyerekek száma: 11 fő.

A gyermek veszélyeztetettsége miatt felmerülhet a védelembé vétel szükségessége a Család-és gyermekjóléti Szolgálatnál, amikor súlyos veszélyeztetésről érkezik jelzés, illetve a családsegítő a gyermek veszélyeztettségének megelőzésére szociális segítőmunkát biztosított, végzett, azonban az nem vezetett eredményre. Egyéb jelzés hiányában is súlyos veszélyeztető oknak minősül, ha a gyermeket gondozó szülő, más törvényes képviselő megtagadja az együttműködést az egészségügyi ellátást nyújtó szolgáltatóval, háziorvossal, házi gyerekorvossal, védőnővel illetve a gyerekek gondozása tekintetében a bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatóval, intézménnyel és a köznevelési intézményekkel.

Ha a gyermek veszélyeztettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével nem lehet megszüntetni, a szülő/ más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztettségét a szociális segítő munka biztosítása mellett megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek nevelkedése családi környezetben továbbra is biztosítható, a gyermek érdekében védelembé vételi javaslat készítésével védelembé vételi eljárást kell kezdeményezni.

Ideiglenes hatállyal elhelyezés

Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyerek száma: 5 fő.

Az ideiglenes hatályú elhelyezésnek akkor van létjogosultsága, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezés szükséges. Súlyos veszélyeztető oknak minősül, ha a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő megtagadja az együttműködést az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgáltatóval, a bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatóval, és a köznevelési intézményekkel.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés esetén az eljárás több formában indulhat el, attól függően, hogy ki tesz javaslatot a hatósági eljárásra, illetve hogy ki a beutaló szerv. Amennyiben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat teszi meg a javaslatot az ideiglenes hatályú elhelyezésre a Gyvt. 72.§ (1) bekezdése alapján és megküldi javaslatát közvetlenül a gyámhivatal felé, egyben értesíti erről a Család- és Gyermekjóléti Központot.

A javaslatétel során figyelemmel kell lenni arra, hogy a gyermek bántalmazását veszélyeztettségét jelző személy adatait zártan kell kezelni. A gyámhatóság s Gyvt. 130/A.§ (2) bekezdés szerint külön kérelem hiányában is zártan köteles kezelni a jelzést tevő személy adatait.

Egyéb szolgáltatások

Szaktanácsadások nyújtása és közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos segítő programokat szervezése a működési területen élők számára.

2017-ben **805** alkalommal történt **családlátogatás**. A családgondozás keretein belül nyújtott szociális segítőmunka a gyermek veszélyeztettségének megszüntetésére irányul, melyet személyes segítő kapcsolat keretében, a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával, a gyermek

problémáinak rendezésére, a családban jelentkező zavarok ellensúlyozására kell végezni. A családgondozást tervezett módon, határidő megállapításával kell teljesíteni. Családlátogatások során a szülőket gyermeknevelési, életvezetési tanácsokkal el kell ellátni. A hatékony segítség érdekében több alkalommal közös családlátogatásra kerül sor a területi védőnőkkel.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálatokhoz beérkező jelzések megoszlása intézménytípus és problémátípus szerint

A JELZÉST KÜLDŐ MEGNEVEZÉSE	PROBLÉMA TÍPUSA	JELZÉSEK SZÁMA 2016-ban	JELZÉSEK SZÁMA 2017-ben
VÉDŐNŐI SZOLGÁLAT	válsághelyzetű várandós anya, szülői elhanyagolás, életviteli, anyagi.	12	24
ÓVODA	beilleszkedési, higiéniai problémák,	2	5
ISKOLA	iskolai hiányzás, elhanyagolás	37	55

A jelzőrendszer tagjai közül a legtöbb jelzés az oktatási intézmények felől érkezik a gyermekjóléti szolgálat felé a veszélyeztetettség észlelése során. A jelzések írásban történnek az esetjelző adatlap használatával. A jelzést minden alkalommal családlátogatás követi, majd ezt követően a tapasztalatokról írásban tájékoztatjuk a jelzést tevő intézményt.

A gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében a problémákat alapellátás keretében az érintettek önkéntes együttműködésével kezeljük. Ha a család nem együttműködő, vagy az alapellátásban történő segítségnyújtástól eredmény nem várható, akkor kezdeményezzük a Család-és Gyermekjóléti Központ felé a védelembe vételét.

A kezelt probléma típusa és az ellátott gyermekek száma

A kezelt probléma típusa halmozott adat	Az ellátott gyermekek száma (fő)	Az ellátott gyermekek száma (fő)
iskolai hiányzás	11	55
válsághelyzetű várandós anya	6	3
szülői elhanyagolás	39	73
életviteli problémák	3	12
beilleszkedési problémák	3	1
anyagi problémák	5	2
lopás szabálysértés	3	0
családon belüli konfliktus	5	0
rongálás vétsége	2	0
szülők közötti konfliktus	2	1
bántalmazás	1	0
gyermekpornográfia büntett	4	0
higiéniai	39	53

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat beszámolója alapján

Család- és Gyermekjóléti Központ

Vásárosnamény járásszékhely település, ezért ezen ellátási forma tekintetében feladatellátási kötelezettsége van. A BEREGTÖT Kistérségi Fejlesztési Irodája működteti a Család- és Gyermekjóléti Központot 2016. január 01. napjától Vásárosnamény, Rákóczi út 32. szám alatt.

Cél, hogy segítséget nyújtsanak a Vásárosnaményi járás területén élő személyeknek, családoknak, gyermekeknek és hátrányos helyzetűeknek a meglévő problémáik megoldásához, illetve a problémák megelőzéséhez.

Esetmenedzserek a járás településein működő szolgálatok családsegítőivel és a tanácsadókkal közösen menedzselik a jelzőrendszerből érkezett családok problémáinak megoldási folyamatát.

Középpontban a gyermek fejlődési szükségletein és jogain alapuló, integrált, a szülőket és valamennyi társszakmát, intézményt partnerének tekintő programok, szolgáltatások állnak. Alapvető szemlélet a szakemberek által jelzett problémák rövid időn belüli megoldása. A központ fő célcsoportjai a veszélyeztetett, illetve a veszélyeztetettség valamely tényezőjével fenyegetett családok és gyermekek.

A szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése.

A szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése.

A Család- és Gyermekjóléti Központ beszámolója alapján

Gyermekek átmeneti gondozása:

A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (teljes körű ellátásáról) kell gondoskodni. A gyermekek átmeneti gondozása megszervezhető helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában, vagy családok átmeneti otthonában.

Önkormányzatunk önálló intézményt e feladat ellátására nem hozott létre, a feladat ellátásáról a Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetével 2015. június 1. napjától határozatlan időtartamra megkötött feladat-ellátási szerződés útján gondoskodik. A Vöröskereszt a nők/anyák és gyermekek megsegítésére 1998. július 10-én létrehozta a „NYITOTT Ház anya-Gyermek Segítőotthonát”, mely intézmény átmeneti elhelyezést biztosít a rászoruló családok részére

A szolgáltatás célja:

- Az átmenetileg nehéz élethelyzetbe került lakhatás nélküli, stabil családi háttérrel nem rendelkező, illetve erőszak elől menekülő anyák és gyermekeik problémáinak megoldása, számukra ellátás biztosítása.
- A szociális munka eszközzel az anyák alkalmassá váljanak a hosszú távú önálló életvitelre, gyermekeik megfelelő gondozására, nevelésére, családi kapcsolataik

megtartására és rendezésére, saját értékeik felismerésére, fejlesztésére. Megtanulják környezeti erőforrásaik felkutatását és azoknak saját érdekükben történő felhasználását a sikeres re-integráció érdekében.

- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve megszüntetése annak érdekében, hogy a gyermeket ne kelljen elválasztani a róla gondoskodó szülőtől.
- Átmeneti elhelyezés biztosítása a gyermek családban történő neveléséhez és gondozásához. Az ellátás mellett a gyermek és a szülő részére a személyes gondoskodáson és segítségnyújtáson túl jogi, pszichológiai és mentálhigiénés támogatás biztosítása.
- A gondozott gyermek testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, korának és képességeinek megfelelően fejlődjék, személyisége a lehető legteljesebb módon kibontakozzék. A szocializációs nehézségekre visszavezethető lemaradások csökkentése.

A gyermekvédelem fontosabb intézményei még városunkban:

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztály keretén belül, városunkra is kiterjedően működik a fiatalkorúak pártfogó felügyelete, mely nem lehetne kellően eredményes a társszervekkel való együttműködés nélkül. Munkájuk során különösen támaszkodnak a gyermekjóléti szolgálat, de a pedagógusok segítségére is.

A gyermekvédelemhez kapcsolódó jelentős szervezet a **rendőrség** is, mely hatóságként fejt ki tevékenységét, különösen a bűnmegelőzés terén. Legfontosabb prevenciós feladata a bűncselekmények közvetlen megelőzése. A közvetett bűnmegelőzési tevékenységét a leghatékonyabban a gyermek- és fiatalkorúak tekintetében tudja ellátni. Ennek keretében:

- ifjúságvédelmi, drogmegelőző előadásokat tart az általános iskolákban,
- D.A.D.A. programot valósít meg,
- szükség esetén áldozatvédelmi információt biztosít.

Védelembe vételre akkor kerül sor, ha az önkéntesen igénybe vehető alapellátások nem vezetnek célra, szükség van a kötelezésre és ennek keretében kell megelőzni a gyermek családból való kiküldését, illetve elérni a bántalmazó, elhanyagoló magatartás megszüntetését, illetve a gyermek magatartásának, káros életvitelének megváltoztatását.

2017-ben Vásárosnaményban 33 gyermek védelembe vétele, 41 esetben pedig nevelésbe vétel történt meg.

A veszélyeztettség leggyakoribb oka a tankötelezettség elmulasztása továbbá a szülői elhanyagolás. Sajnos fokozatosan emelkedik a tankötelezettséget mulasztó gyermekek száma és az iskoláztatási támogatás felfüggesztése, valamint a gyermek védelembe vétele, mint hatósági intézkedés sem éri el a kívánt hatást, azaz az igazolatlan hiányzások megszűnését. Az iskolakerülő gyermekek motiválatlansága és a szülők érdektelensége és közönye gátolja az iskolával és a családgondozóval való együttműködést és az eredményesség megvalósulását.

Ideiglenes hatályú elhelyezés:

Szükség esetén a gyámhatóság hatósági intézkedés keretében dönt a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete, vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges.

A gyermeket ideiglenesen

- a nevelésre alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél, vagy ha erre nincs lehetőség
- a legközelebbi ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását biztosító nevelőszülőnél, vagy gyermekotthonban kell elhelyezni.

Városunkban 2001. óta működik a „Segítő Kezek” Közalapítvány, mely beteg, fogyatékos gyermekck és családjaik segítségét felvállaló szervezetként tevékenykedik.

A Vöröskereszt helyi szervezete is tevékeny részt vállal, különösen a beteg és mélyszegénységben élő gyermekek megsegítésében.

Pályázatok útján Önkormányzatunk önállóan vagy társulásban igyekszik olyan projekteket megvalósítani, melyeknek célja szintén a hátrányos helyzetű családok támogatása.(Pl: a Segítő Hálózat program)

Az Önkormányzat a jóléti háló alakításában és működtetésében fokozottabban számít a civilek részvételére, így a városban működő egyházak, nyugdíjas szervezetek, ifjúsági szervezetek, a vöröskereszt, az alapítványok és egyéb civil segítők aktív közreműködésére, akik tagjai az észlelő-jelzőrendszernek, és partnerként vesznek részt a pályázati és egyéb programok megvalósításában is.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

11.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2010	1599	22	8	463
2011	1548	25	10	480
2012	1538	12	na	459
2013	1509	na	na	na
2014	1501	na	na	na
2015	1509	na	na	na
2016	1497	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Veszélyeztető körülmények:

- anyagi-,
- erkölcsi-,
- egészségügyi-, valamint
- nevelési és művelődési okok.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2007	839	na	na	na	na
2008	816	na	na	na	na
2009	818	na	na	na	na
2010	867	na	na	na	na
2011	843	na	na	na	na
2012	809	na	na	na	na
2013	778	na	na	na	na

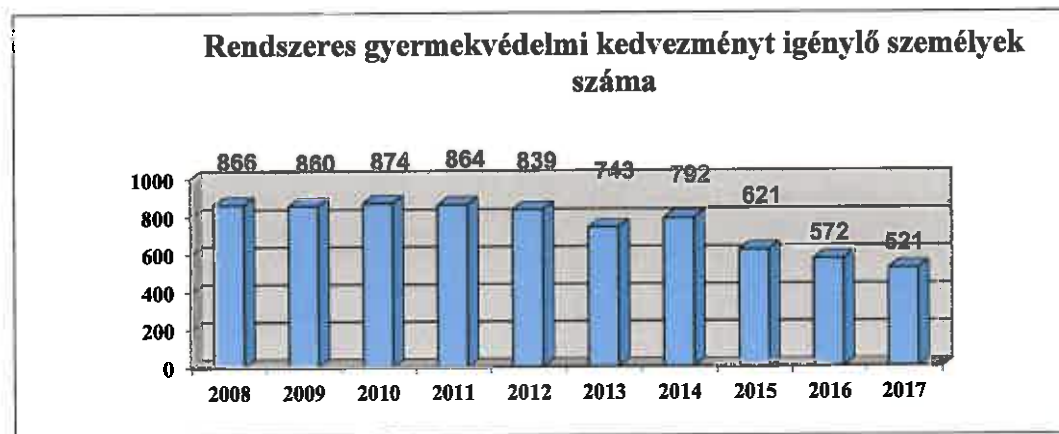
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

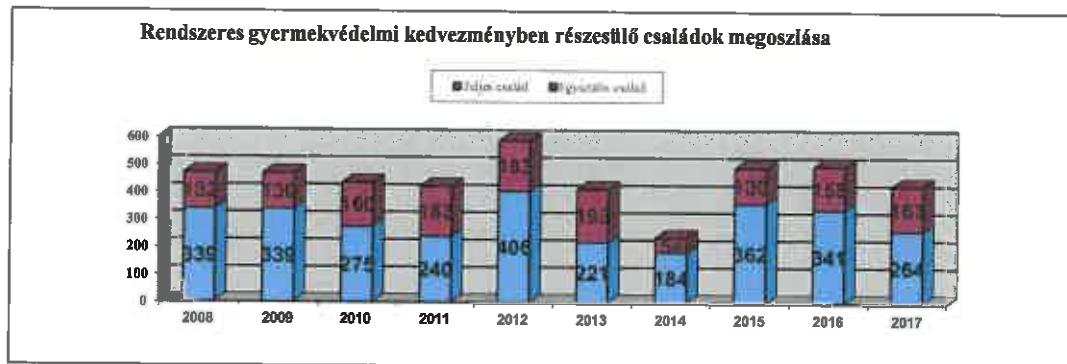
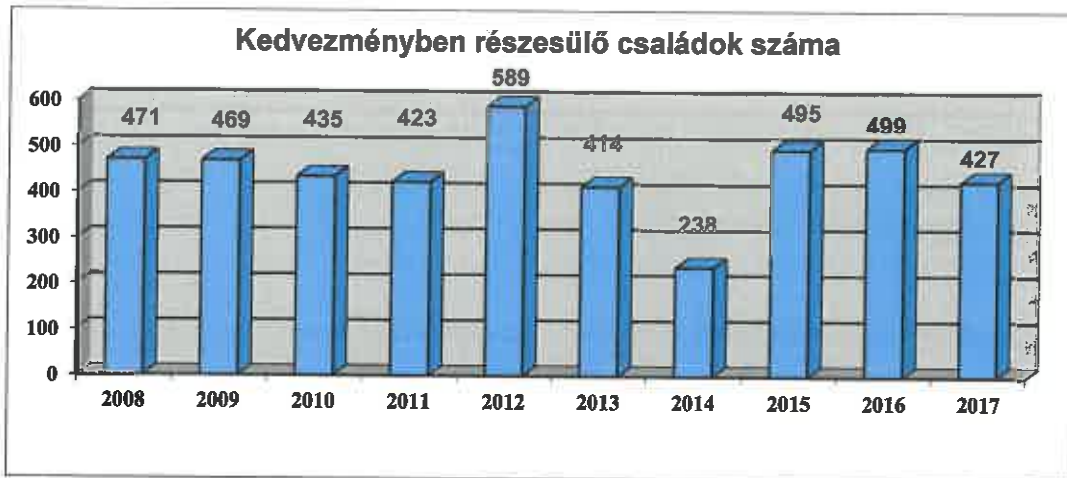
A Gyvt. 19-20/B. §- ai által szabályozott rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egy olyan természetbeni ellátás, amely havi rendszeres pénzbeli utalással nem jár. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása alapján a gyermek szociális helyzete alapján jogosult.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása a jogosultsági feltételek fennállása esetén egy év időtartamra történik a Gyvt. 20. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott kitételekkel.

Az alábbi táblázat a megelőző kilenc év rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó adatait mutatja:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 2017. évben 521 fő volt jogosult.

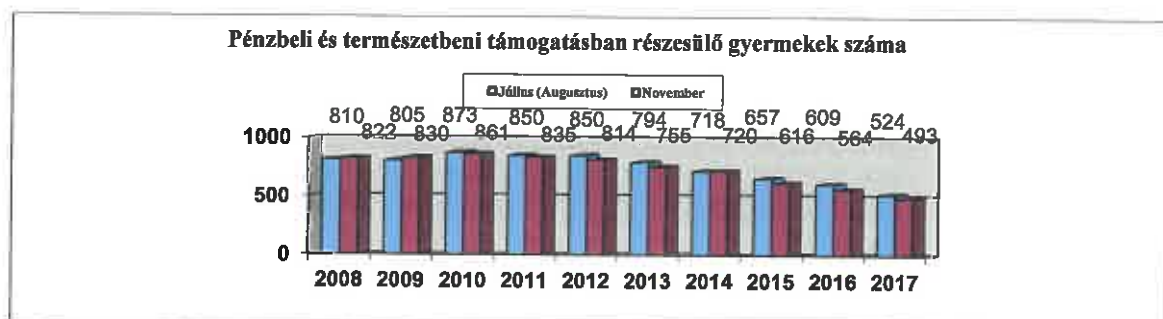

Az adatokból látható, hogy a kedvezményben részesülő teljes családok száma előző évhez képest 72-vel csökkent, míg a kedvezményben részesülő egyszülős családok száma 5-el emelkedett. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság esetén a Magyar Állam természetbeni támogatást nyújt a rászorultak részére. A természetbeni támogatást Erzsébet-utalvány formájában nyújtja, mely felhasználható készétel, ruházat és tanszer vásárlására.

A 2011. évet megelőzően az évi kétszeri pénzbeli kifizetés július és november hónapban történt. 2011. január 1-jétől azonban a Gyvt. módosult a pénzbeli kifizetést illetően, melynek alapján a júliusban esedékes pénzbeli támogatást 2011. évben már augusztusban kellett kifizetni. Ez 2017. évben is így történt.

Az elmúlt évtől a támogatás mértéke emelésre és differenciálásra került, melynek alapján gyermekeként 6 000 Ft, hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek esetében pedig 6 500 Ft támogatásban részesültek a családok.

Az alábbi táblázat az előző 10 év pénzbeli és természetbeni támogatásra vonatkozó adatait mutatja:

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A további pontokban részletezésre kerül.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	191	na	na	na	na	na
2009	207	na	na	na	na	na
2010	219	na	na	na	na	na
2011	215	na	na	na	na	na
2012	229	na	na	na	na	na
2013	164	428	109	na	na	na
2014	171	415	112	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Az önkormányzat nem rendelkezik hivatalos adatokkal a jelzett kérdésben.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregátumoknak nyilvánított településrészek funkciójukban nem különböznek a város többi részétől. Megközelíthetőségük és infrastruktúráis ellátottságuk is hasonló. Vásárosnamény Város Önkormányzata mindent megtesz azért, hogy az itt élők gyermekek számára az esélyt a település többi részéhez hasonlóan egyformán biztosítsa. Minden iskola rendelkezik könyvtárral, mindenki számára biztosítják az informatika alapjainak elsajátítását, minden általános iskolai tanuló nyelvoktatásban részesül. A szabadidő hatékony eltöltése érdekében sok sport és kulturális tevékenységet, szakkört kínálnak az intézmények, a napközit és tanulószobát igénybevevők száma igen magas.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzatok feladata. Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körébe gondoskodik:

- a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,

- az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az önkormányzat intézményeiben ahol még nem történt meg, folyamatos az akadálymentesítés kialakítása az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

2.3 I. számú táblázat - Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	4 terület+2 iskolai	156
2013	4 terület+2 iskolai	155
2014	4 terület+2 iskolai	146
2015	4 terület+2 iskolai	157
2016	4 terület+2 iskolai	156

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A Védőnői Szolgálat, és az iskola-egészségügyi ellátás a MEP által finanszírozott közszolgáltatás, a kötelező egészségbiztosítás ellátásáról szóló 1997. évi LXXXIII. törvény és annak végrehajtásáról szóló, 217/1997.(XII.1.) Korm. Rendelet értelmében. Finanszírozásáról, a 43/1999.(III.3.) Korm. rendelet gondoskodik, ami az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól rendelkezik.

A védőnői tevékenység szakmai felügyeletét, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Vásárosnaményi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya végzi. A védőnői tanácsadó helyiségekre és iskola orvosi szobákra vonatkozó működési engedélyek kiadása is az intézet hatásköre.

Vásárosnaményban jelenleg minden tanácsadó és iskolaorvosi szoba végleges működési engedéllyel rendelkezik.

Területi védőnői ellátottság

Városunkban négy területi Védőnői Szolgálat működik.

Vásárosnamény I/1-es körzetet, a belső városrészen egy védőnő tölti be, amihez kapcsolt községként Jánd is hozzá tartozik. Munkája során nővédelmi feladatokat lát el, a várandósok gondozását és a 0-6 éves kisgyermek gondozását végzi.

Vásárosnamény I/2-es körzetben egy védőnő dolgozik, szintén nővédelmi feladatokat lát el, várandós és 0-6 éves kisgyermekgondozást végez.

Vásárosnamény II kerülete /Gergelyiugornya/, egy védőnő körzete. Az ellátás itt is a nővédelmi feladatokra, a várandós és kisgyermek gondozására vonatkozik, valamint a Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény iskola-egészségügyi tevékenysége.

Vásárosnamény III. kerületet, /Vitka/ - Olcsva és Perényi-tanya kapcsolt területekkel, egy védőnő látja el. Nővédelmi feladatokat, várandós gondozást, kisgyermek gondozását, 0-6 éves korig, valamint a Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Kölcsey Ferenc Tagintézmény iskola-egészségügyi ellátását végzi.

A területi védőnők munkája

A védőnők fő célkitűzése az általuk gondozott családok, különösen a nők, csecsemők, gyermekek, fiatalok egészségének védelme, megőrzése, fejlesztése. A védőnő fő tevékenysége a tanácsadás

módszerével végzett **megelőzés**, humánus, segítő szemléletű, családközpontú gondozás, amelynek alapértékei az elfogadás és a segítségnyújtás. A várandós gondozás célja az állapotos nő egészségének megőrzése, a magzat egészséges fejlődésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése, időben történő felismerése, és a szülésre, szoptatásra, csecsemőgondozásra való felkészítés.

A csecsemő és kisgyermek gondozása a törvényes képviselővel egyeztetett gondozási terv alapján történik. Családlátogatás és védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozást végeznek a védőnők.

Kiemelt figyelemmel kísérik és segítik a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulását, a gyermek nevelését, pszichoszomatikus fejlődést, a helyes csecsemőtáplálást, a védőoltások időben történő beadását. A kisgyermekkorban hangsúlyt kap, az egészséges, biztonságos környezet kialakítása és a helyes szokások kialakítása, önállóságra nevelés, az óvodakezdésre felkészítés, és ha szükséges, a korai fejlesztés jelentőségének hangsúlyozása. Az új szűrővizsgálatok és szülői kérdőív bevezetésével tovább bővültek a védőnők feladatai, és a szülők bevonása, felelősségvállalása a gyermek érdekében.

Különös hangsúlyt kap a gyermekek közösségi élethez való alkalmazkodásának segítése, az iskolai alkalmasságot, tanulási képességet akadályozó tényezők megelőzése, felismerése, megfelelő fejlesztésre irányítás, konzultálva az óvodapedagógusokkal.

A **családlátogatás** talán a legfontosabb a védőnők által végzett feladatok közül. Ilyenkor nyílik lehetőség a családi környezet megismerésére, az esetleges veszélyeztető tényezők felfedezésére.

Új rendelkezés, hogy a védőnői ellátást visszautasítani nem lehet, az együttműködés megtagadása intézkedést von maga után. A szűrővizsgálatok, védőoltások kötelezőek, elmulasztás esetén jelzési kötelezettsége van a védőnőnek.

A 2016. évi CLXV. törvény egyes gyermekvédelmi és egészségügyi tárgyú törvényeknek a gyermekek biztonságának és védelmének fokozása érdekében történő módosításáról tartalmazza:

„(3) A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló miniszteri rendelet szerinti, 0–18 év közötti szűrővizsgálatok **kötelezőek**. A szűrővizsgálatra kötelezett kiskorú személy részvételéről a szűrővizsgálaton a törvényes képviselő köteles gondoskodni. Ha e kötelezettségének a törvényes képviselő nem tesz eleget, az egészségügyi államigazgatási szerv a szűrővizsgálatot határozattal elrendeli. A szűrővizsgálatot elrendelő határozat – közegészségügyi vagy járványügyi okból – fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható. Az egészségügyi államigazgatási szerv a határozatot megküldi a család- és gyermekjóléti központnak, valamint a gyámhatóságnak.”

A védőnők a jelzőrendszer tagjai, feladatuk jelzés készítése a problémás családokról, veszélyeztetett gyermekekről, várandósokról a Gyermekjóléti Szolgálat számára. Szinte napi kapcsolatban és szoros együttműködésben dolgoznak a családgondozókkal az egyes esetekhez kapcsolódóan.

2017 évben 27 esetben került sor jelzés tételére vagy helyzetértékelés készítésére a Gyermekjóléti Szolgálat felé.

VnaményI/1.- 4+3, V.namény I/2.- 2+8, V.naményII.- 2, V.namény III.- 7+1.

A leggyakoribb jelzést igénylő okok közül kiemelendő a várandós anya válsághelyzete, amikor nem tartja be az előírt utasításokat, ezzel veszélyezteti a méhen belüli magzatot. Amikor a várandós és családja nem képes megfelelő körülményeket biztosítani az újszülött fogadására vagy hanyagságból, vagy anyagi okok miatt.

Gyermekek esetében, amikor a gyermek alapvető szükségleteit sem képes biztosítani a szülő (nincs tüzelő, élelmiszer, ruházat). Amikor nem biztosítja gyermeke számára az alapvető jogait(nem hozza tanácsadásra, védőoltásra, szűrővizsgálatra, nem viszi orvoshoz ha beteg, nem váltja ki a gyógyszerét, felügyelet nélkül hagyja).

Közösségi egészségnevelés

Az egészségnevelésre, fejlesztésre a védőnők minden alkalmas lehetőséget megkeresnek.

- Csecsemőápolási bemutatók, szülésre, szoptatásra felkészítés a várandós anyák számára, szükség szerint.
- A Gyermeknap, a Zoárd Napi Sokadalom rendezvényein és az Autómentes Nap keretében már évek óta rendszeresen lakossági szűrések végzése. Vérnyomás- vércukor-, testzsír-, súly-, magasságmérés. Személyes életmódváltást segítő tanácsadás az egészséges életmód népszerűsítésére.
- A testmozgás népszerűsítése a családok bevonásával. A Challenge Day alkalmából gyaloglás a gáton Jándig és vissza. Ez szintén évek óta ismétlődő program.
- Iskolákban, óvodákban összevont szülői értekezlet tartása az egészséges életmód népszerűsítéséről, a személyi higiénéről és a szülői felelősségről.
- A városban futó projektekbe való bekapcsolódás. Előadások tartása különböző célcsoportokban és szűrések végzése.
- Heti rendszerességgel részvétel a Biztos Kezdet gyerekház foglalkozásain, aktuális témában előadás tartása, a célcsoport aktivitásának növelése.

Iskola-egészségügyi ellátottság

Városunkban két főállású iskola védőnő dolgozik.

Az **iskola-egészségügyi ellátás** keretében végzett előre ütemezett feladatokat az intézményvezetőkkel egyeztetett munkatervben rögzítik a védőnők.

Az orvosi és védőnői szűrővizsgálatok alkalmával észlelt gyermekvédelmi szempontból kiemelt jelenségek a 2016/17-es tanévben: az elhanyagoltság, a tetvesség, a rühesség, és egyéb fertőző betegségek. Jellemző a serdülők esetében a hangulati labilitás, agresszió, önagresszió, nagy mennyiségű, egészségre ártalmas kóla, kávé, energiaital, alkohol fogyasztás, valamint a dohányzás. Az egyéni tanácsadások során felvilágosítják a tanulókat a felsoroltak veszélyéről, kezelési tanácsokat adnak, jelzik a problémát az osztályfőnököknek, szükség esetén szakorvoshoz irányítják a tanulót. és követik az egészségi állapotát.

A jelzett vagy felismert viselkedési zavarral küzdő gyermekek számára pszichológus által vezetett terápiát javasolnak, a tanulási zavarban szenvedők kivizsgálását elősegítik.

A megelőzés érdekében felvilágosító, ismeretbővítő, egészségfejlesztő előadásokat, foglalkozásokat tartanak.

A **Közösségi és csoportos egészségnevelés** osztályfőnöki órákon, vagy tanórán kívül, egészségnapokhoz kapcsolódóan történik. Mint például: " Füstmentes világnap, Ne Gyújts rá világnap, AIDS világnap, Cukorbeteg világnapja."

Az egészségnevelő osztályfőnöki órák témái:

- o Személyi higiéné.
- o Serdülőkori testi és lelki változások.
- o Egészséges táplálkozás.
- o Egészséges életmód, betegségek megelőzése.
- o Káros szenvedélyek - dohányzás, alkohol, drogok használatának - veszélyei.
- o Baleset megelőzés, elsősegély nyújtási ismeretek.
- o Fertőző betegségek megelőzése, szexuális úton terjedő fertőző betegségek.
- o Családtervezés, fogamzásgátlás lehetőségei.
- o Személyes és társas kapcsolatok.
- o Aktív testmozgás.

Szakkörök formájában csecsemőgondozási és elsősegély nyújtási ismereteket sajátíthatnak el a tanulók.

Tudásukat a Vöröskereszt által szervezett versenyeken mérhetik össze, melynek szervezésében aktívan részt vesznek a védőnők, valamint segítik a katasztrófavédelmi versenyekre való felkészülést is.

A jelzőrendszer tagjaiként gyermekelhanyagolás, gyermekbántalmazás észlelése esetén a gyermekvédelem intézményeivel, szakembereivel együttműködve látják el feladatukat.

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma mindkét középiskolában évek óta számottevő és egyre emelkedő, amely fokozott figyelmet és a pedagógusokkal való aktív együttműködést tesz szükségessé. Az általános iskolákban is megfigyelhető ez a tendencia.

A serdülőkori lelki zavarok és magatartási zavarok megjelenési aránya is folyamatosan növekszik, melynek kezelésére nagy szükség lenne iskolapszichológus állandó jelenlétére az oktatási intézményekben.

Iskolai egészségnevelés 2016/17 tanévben

Intézmény	Egészségnevelés tanítási időben	Egészségnevelés tanítási időn kívül
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI	18	36
Lónyay Menyhért Baptista Szakgimnázium és Szakközépiskola	28	8
Vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium	15	4
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény	19	1
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Kölcsey Ferenc Tagintézmény	2	a)

Az iskolai munka mutatói 2016/17 tanévben

Intézmény	Összes létszám	Fokozottan gondozott	Megvizsgáltak száma	Összes orvosi vizsgálat	Beutaltak száma	A gyanú igazolódott	Védőoltások
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI	659	502	639	2589	164	151	375
Lónyay Menyhért Baptista Szakgimnázium és Szakközépiskola	562	398	519	1353	411	187	47
Vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium	322	125	316	533	109	89	6
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI	184	43	89	184	16	13	95

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

AMI Petőfi Sándor Tagintézmény								
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Kölcsey Ferenc Tagintézmény	145	50	63	104	34	34	42	

Forrás:Tájékoztató Vásárosnamény Város Védőnői Szolgálatának 2071. évben végzett tevékenységéről

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat - Gyermekorvosi ellátás jellemzői				
	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2012	0	59067	11102	na
2013	0	58839	12122	na
2014	0	60799	10395	na
2015	0	65801	9582	na
2016	0	65620	10694	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A gyermekorvosi szakrendeléseket főleg légúti megbetegedéssel keresik fel a szülők és a gyermekek. Az allergia terjedésének megfelelően nőtt a rhinitis allergikás és asztmás betegek száma. Őket a vásárosnaményi Gyermek Pulmonológia és a Felnőtt Tüdőgondozó és a Megyei Kórház Gyermek Pulmonológiája gondozza.

A túlzott iskolai terhek miatt a gyerekek sok időt töltenek bezárva, kevés idejük marad a szabad levegőn való tartózkodásra. Kikapcsolódásként leginkább a számítógép előtt ülnek, görnyednek ez maga után vonja a tartási rendellenességek kialakulását és az elhízást.

A rendeléseken az orvosok igyekeznek az egészséges életre, életmódra szóló jó tanácsokkal ellátni a szülőket, gyermekeket: hogy egy egészségesebb nemzedék nőhessen fel. A VHO mottója szerint: „A gyermek a mi mai befektetésünk a holnap társadalmába.”

Az iskolás korúak fogászati szűrése és ellátása szervezett keretek között, valamint visszarendelés szerint történik heti 6 órában mind a három fogorvosi körzetben

Nagy hangsúlyt fektetnek a prevencióra, évi két alkalommal ismerkedhetnek meg a gyerekek a helyes szájápolási szokásokkal dentálhigiénikus segítségével.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A BEREGTÖT által működtetett Biztos Kezdet program, a Nevelési Tanácsadó korai fejlesztési tevékenysége nyújtják a lehetőségeket.

d) gyermekjóléti alapellátás

Család- és Gyermekjóléti szolgáltatás:

A Vásárosnaményi Kistérség Gyermekjóléti Szolgálat 2008. április 1-jétől a Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás által alapított (BEREGTÖT) Beregi Többcélú Önkormányzati Társulás Kistérségi Fejlesztési Iroda szervezeti keretében – önálló szakmai egységként – működik. A fenntartó székhelye: 4800. Vásárosnamény, Tamási Áron utca 1.

A Vásárosnaményi Kistérség Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 10 körzetre van osztva. A Vásárosnaményi az I., II., III. sz. körzet.

A településen a gyermekjóléti szolgálat feladatait három családgondozó látja el.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat célja:

Annak elősegítése, hogy a gyermek ellátása, nevelése családi (oltalmat nyújtó) környezetben történjen és megelőzze a gyermek kiemelését a családból, valamint megelőzze, elhárítsa vagy enyhítse azokat a gyermekre ható károsodásokat, amelyek egészséges személyiségfejlődését zavarják, vagy meggátolják. Segítse azoknak a pozitív hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulnak a gyermek társadalmilag is értékes képességeinek kibontakoztatásához és kifejlődéséhez.

A gyermekjóléti szolgálat feladata:

- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése,
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése,
- a gyermek testi- lelki egészségének, családban nevelésének elősegítése,
- a családból kiemelt gyermek zökkenőmentes visszahelyezése az otthonába,
- tájékoztatni a gyermeket, ill. a szülőt azokról a társadalmi normákról, jogokról, kötelességekről, amelyek összefüggésben állnak a gyermekek testi-, lelki-, értelmi fejlődésével,
- a támogatáshoz való hozzájutás segítése keretében a gyermekjóléti szolgálat felkészíti a családot a támogatás igénylésére és célszerű felhasználására,
- segítséget nyújt a gyermek kérelmének előterjesztéséhez,
- szükség esetén felveszi a kapcsolatot az illetékes hatósággal és tájékoztatja a gyermek szükségleteiről,
- minden esetben feladat, a gyermeki jogok tiszteletben tartása.

Az ellátottak köre:

Vásárosnamény település közigazgatási területén állandó lakóhellyel rendelkező

- magyar állampolgárságú,
- állandó tartózkodásra jogosító személy igazolvánnyal rendelkező bevándorolt,
- a magyar hatóságok által menekültként elismert gyerekek és fiatal felnőttek, valamint szüleik,
- a nem magyar állampolgárságú gyermek védelme érdekében, ha az intézkedés elmulasztása a gyermek veszélyeztetettségével vagy elháríthatatlan kárral járna.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat területi irodájának címe: 4800 Vásárosnamény, Rákóczi Ferenc út 32.

e) gyermekvédelem

A családgondozás a gyermekjóléti szolgálatnál a veszélyeztető okok kialakulásának megelőzésére, a veszélyeztetettség megszüntetésére irányul, a gyermek családban történő nevelkedését, a családból kiemelt gyermek visszahelyezését segíti elő.

A gyermekjóléti szolgálat alapvető feladata az észlelő és jelzőrendszer működtetése, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését.

A jelzőrendszer tagjai mindennapi kapcsolatban állnak a potenciális kliensekkel, első kézből szerzik benyomásait a gyermekek helyzetéről. Segítségükkel tudunk információhoz jutni az általunk még nem ismert családokról. A település életének figyelemmel kísérése nem képzelhető el a jelzőrendszer közreműködése nélkül.

A jelzőrendszer tagjai:

- a védőnők, a gyermekorvosok,
- az óvodák, iskolák gyermek- és ifjúságvédelmi felelősei,
- a Családsegítő Szolgálat családgondozói,
- a Nevelési Tanácsadó munkatársai,
- Rendőrség munkatársai,
- az Ügyészség munkatársai,
- a Bíróság munkatársai,
- az Egyházak,
- az Alapítványok, valamint
- más civil szervezetek.

A gyermekjóléti szolgálat a gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzést fogadja és a probléma jellegéhez a veszélyeztetettség mértékéhez a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve megszüntetése érdekében.

A jelzőrendszer együttműködésének elősegítése, tevékenységük összehangolása érdekében a gyermekjóléti szolgálat esetmegbeszélést tart.

Ennek három speciális formája van:

1. **Esetkonferencia** – egy adott család ügyében az érintett szakemberek bevonásával tartott megbeszélés.
2. **Estkonzultáció** – egy adott család ügyében egy-egy társintézmény szakemberével tartott megbeszélés.
3. **Szaktanácsadói megbeszélés** – a gyermekjóléti szolgálat és a szakmák képviselői közötti szakmai megbeszélés, előre meghatározott témakörben.

Esetkonzultációkat a védelembe vételi eljárásokat megelőzően illetve a családgondozás folyamán felmerülő problémák és az elért eredmények megbeszélése kapcsán tartanak.

A gyermeket érintő információk cseréje, a feladatok meghatározása, elosztása, a kitűzött célok megvalósulásának értékelése folyamatos az érintett szakemberek között.

A korábbi években a *jelzőrendszeri* tagokkal kialakult, jól működő, személyes munkakapcsolat a 2011-es évben is megmaradt. Hiányosságként kell megemlíteni az oktatási intézmények tekintetében, hogy a magántanulói státuszhoz nem minden esetben kéri meg a gyermekjóléti szolgálat javaslatát, illetve a magántanulóvá nyilvánításra a Gyermekjóléti Szolgálat részére határozat sem érkezik. A családgondozók a jelzőrendszeri tagokkal napi kapcsolatban állnak. Jó a kapcsolat az oktatási intézményekkel, gyermekvédelmi felelőseivel és a védőnővel. A gondozott gyermekek döntő többsége ebből a korosztályból kerül ki.

A védőnőkkel való munkakapcsolat az előző évihez hasonlóan kiválóan működött. Kölcsönösen tájékoztatják egymást a veszélyeztetett családokról. A védőnők több esetben kértek személyesen is segítséget a hatékonyabb családgondozás érdekében.

A jelzések írásos formában „Esetjelző adatlap” használatával jutnak el hozzájuk. A gyermekjóléti szolgálat igyekszik minden esetben írásban visszajelezni a megtett intézkedésekről.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetbe kerül személyek vagy családok a helyzet megoldásában a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaihoz fordulhatnak, akik rendelkeznek a megfelelő kompetenciával ahhoz, hogy a krízishelyzetben lévő a jogszabályok által elérhető megfelelő segítségben részesüljön (jogi tanácsadás, pszichológiai segítség, lelki támogatás, mediáció, segítő szervezetek felkutatása), a helyi önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete szerint eseti jellegű anyagi segítséget nyújt.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Gyermekek napközbeni ellátása:

A gyermekek napközbeni ellátása Vásárosnaményban a bölcsődében, az óvodákban, az iskolai napköziben és lehetőség szerint nyári napköziben valósul meg.

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten biztosított. A település rendelkezik sportcsarnokkal, tenispályával, településrészenként futballpályával, oktatási intézményenként tornateremmel és udvari pályákkal is, melyen az iskolai tornaórák és szabadidős sporttevékenységek megtarthatóak. Úszásoktatásra a gyerekek a Szilva Termál és Wellness Fürdőbe járnak.

A szabadidős és szünidős programokon a település minden gyermeke – érdeklődési körének megfelelően – részt vehet a Művelődési Központokban megszervezésre kerülő foglalkozásokon.

Ingyenes tankönyvellátást a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek, illetve a tartósan betegek kapnak.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Gyermekétkeztetés

Vásárosnamény Város Önkormányzata 2017. évben a gyermekek étkezését a közigazgatási területén működő nevelési-oktatási intézményekben és bölcsődében biztosította. Az általános iskolák és a középfokú oktatási intézmények 2013. január 1. napjától állami fenntartásba kerültek, azonban a gyermekek étkeztetése továbbra is a települési önkormányzatok feladata maradt. A Beregi Mesevarázs Birodalom Bölcsődét a Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás tartja fenn

A Gyvt. 21. §- a értelmében:

„21. § (1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében, mini bölcsődében,

b) az óvodában,

c) a nyári napközis otthonban,

d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,

e) az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,

f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],
 g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

(2) Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet.”

A Gyvt. 21/A. §- a 2016. január 1. napjával hatályba lépő rendelkezésével meghatározta az **intézményi gyermekétkeztetés** módját, formáját, tartalmát, melyek alapján a települési önkormányzatoknak biztosítaniuk kell az ellátást.

„21/A. § (1) Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben

a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkeztést, a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkézt,

b) a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkézt **kell biztosítani.**

(2) Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

(3) Az (1) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja

a) a települési önkormányzat

aa) az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában, továbbá

ab) a közigazgatási területén a tankerületi központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: köznevelési fenntartó) által fenntartott **nem bentlakásos nevelési– oktatási intézményben,**

b) az egyházi és a nem állami fenntartó az általa fenntartott nem bentlakásos intézményben,

c) a fenntartó az egyéb állami fenntartású nem bentlakásos intézményben.

(4) A bentlakásos intézményben az intézményi gyermekétkeztetés keretében biztosítani kell

a) az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon a reggeli és vacsora főétkeztést, és

b) az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon kívül a reggeli, ebéd és vacsora főétkeztéseket, valamint a tízórai és uzsonna kísétkéztéseket.

(5) A (4) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja

a) a szakosított szociális ellátást nyújtó és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézmény az intézményben elhelyezett gyermekek részére,

b) a települési önkormányzat a közigazgatási területén a köznevelési fenntartó által fenntartott kollégiumban elhelyezett gyermekek részére,

c) az elhelyezést nyújtó intézmény fenntartója a b) pont alá nem tartozó bentlakásos nevelési-oktatási intézményben elhelyezett gyermekek részére.

.....”

A gyermekétkeztetés **ingyenes és kedvezményes** formáit, igénybevételének feltételeit a Gyvt. – 2016. január 1. napján hatálybalépő – 21/B. §- a az alábbiak szerint határozza meg:

„21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést **ingyenesen kell biztosítani**

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
 ae) nevelésbe vették;
 b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
 bb) nevelésbe vették;
 c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
 d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 da) nevelésbe vették, vagy
 db) utógondozói ellátásban részesül.
 (2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani
 a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
 b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
 c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

Vásárosnamény Város Önkormányzata 2017. január 1. napjától az általa fenntartott Vásárosnaményi Humán Szolgáltató Központ útján biztosítja a gyermekétkeztetést az alábbi intézményekben:

- Vásárosnaményi Játékszobák Óvodái ,
- Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény,
- Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Petőfi Sándor Tagintézménye,
- Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Kölcsey Ferenc Tagintézménye,
- Beregi Mesevarázs Birodalom Bölcsőde,
- Vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium,
- Babus Jolán Középiskolai Kollégium,
- Lónyay Menyhért Baptista Szakgimnázium és Szakközépiskola.

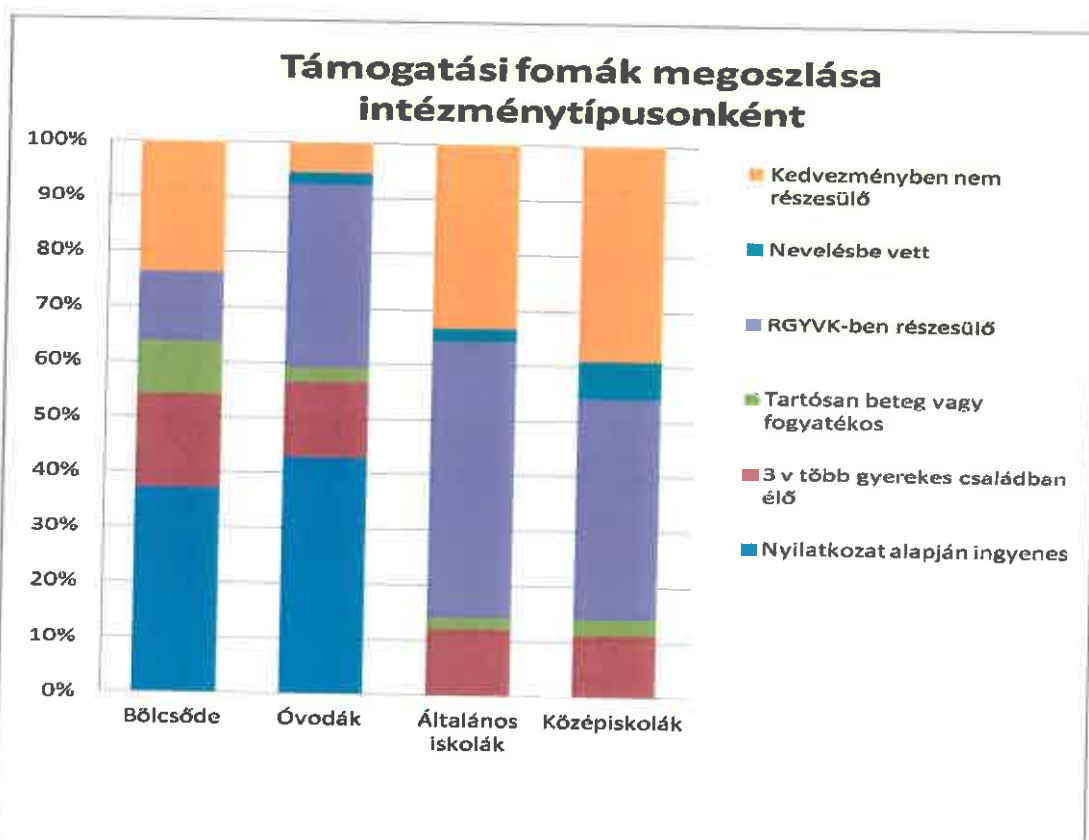
Támogatási formák megoszlása intézményenként

ebéd adagszám

Intézmény	Nyilatkozat alapján ingyenes	3 vagy több gyerekes családban élő	Tartósan beteg vagy fogyatékos	RGYVK-ben részesülő	Nevelésbe vett	Kedvezményben nem részesülő	Összesen
Beregi Mesevarázs Birodalom Bölcsőde	1 966	899	504	663	0	1 252	5 284
Hétszínvirág Óvoda	21389	5 177	1 492	12 584	1 292	2 728	44 662

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

(vásárosnaményi tagóvodák)								
Vásárosnaményi Eötvös József Ált. Isk. és AMI	0	11 158	2 237	37 478	439	34 475	85 787	
Vásárosnaményi Eötvös József Ált. Isk. és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény	0	4 216	214	15 759	1 853	7 086	29 128	
Vásárosnaményi Eötvös József Ált. Isk. és AMI Kölcsey Ferenc Tagintézmény	0	1 356	547	16 491	913	4 637	23 944	
Általános iskolák összesen:	0	16 730	2 998	69 728	3 205	46 198	138 859	
Vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium	0	2 176	1 093	2 998	426	8 497	15 190	
Lónyay Menyhért Baptista Szakgimnázium és Szakközépiskola	0	165	0	700	1 312	116	2 293	
Babus Jolán Kollégium	0	1 948	0	11 518	796	6 217	20 479	
Középiskolák összesen:	0	4 289	1 093	15 216	2 534	14 830	37 962	
Mindösszesen:	23 355	27 095	6 087	98 191	5 739	65 008	226 767	

Étkező gyerekek száma (fő)

	Nem vásárosnaményi gyerek	Vásárosnaményi gyerek	Nem vásárosnaményi gyerek	Vásárosnaményi gyerek
Bölcsőde összesen:	6	20	23%	77%
Óvodák összesen:	133	245	35%	65%
Általános iskolák összesen:	332	484	41%	59%
Középiskolák összesen:	198	54	79%	21%
Mindösszesen:	663	783	46%	54%

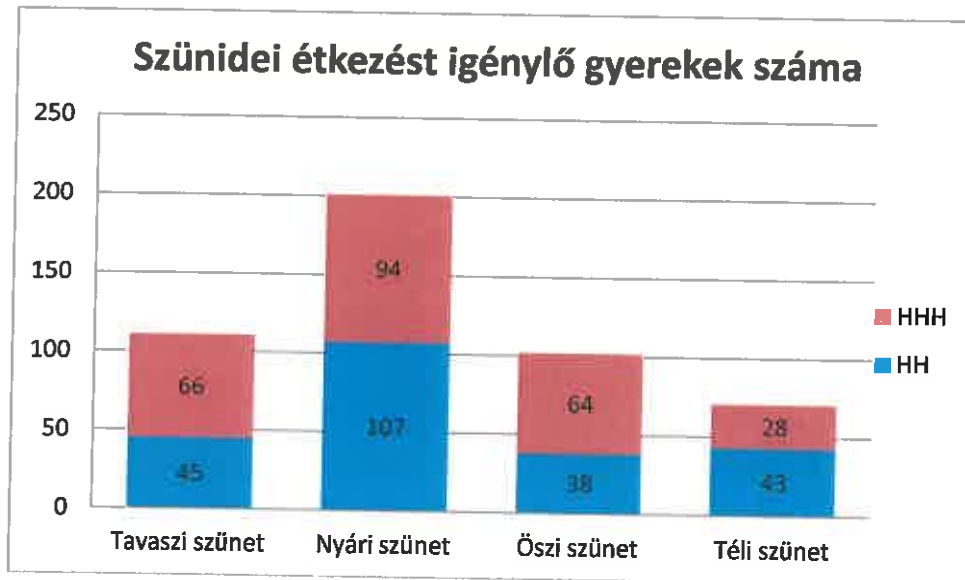
Az önkormányzat - a Gyvt. 21/C. §- ában foglaltaknak megfelelően - 2017. évben a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos gyermekek részére a nevelési és tanítási szünetekben is biztosította a gyermekétkeztetést.

Szünidei étkeztetést igénylő gyerekek száma

Korcsoport	Tavaszi szünet			Nyári szünet			Őszi szünet			Téli szünet		
	HH	HHH	Összes	HH	HHH	Összes	HH	HHH	Összes	HH	HHH	Összes
	fő	fő		fő	fő		fő	fő		fő	fő	
Bölcsőde	4	5	9	11	7	18	4	8	12	7	2	9
Óvoda	9	11	20	25	17	42	8	14	22	13	5	18
Általános	27	36	63	56	54	110	21	31	52	20	18	38

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

iskola												
Gimnázium	5	14	19	15	16	31	5	11	16	3	3	6
Összesen	45	66	111	107	94	201	38	64	102	43	28	71

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére a szolgáltatások nyújtásakor nem rendelkezik az önkormányzat adatokkal.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A karitatív szervezetek adományait a rászoruló családok kapják. A gyűjtést a vöröskereszt, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai végzik, az elosztás pedig az önkormányzat nyilvántartása alapján, rászorultsági alapon történik. Ún. „krízis csomag” kialakításával tudnak a szervezetek sürgős esetben segíteni.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2017/2018. tanév	3 éves, vagy fiatalabb	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	43	54	50	47	1	195
Más településről bejáró gyermekek létszáma						19
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	3	10	7	2	0	22
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	6	8	1	0	16
Aranyablak Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	18	6	9	8	0	41
Más településről bejáró gyermekek létszáma						8
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	2	1	3	0	0	6
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	2	1	2	0	0	5
Tündérváros Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	13	14	13	9	0	49
Más településről bejáró gyermekek létszáma						15
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	4	2	0	0	6
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0

Vadvirág Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	15	4	6	9	0	34
Más településről bejáró gyermekek létszáma						5
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	1	0	0	1

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	1	2	0	0	4
Napsugár Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	10	3	3	4	1	21
Más településről bejáró gyermekek létszáma						1
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	2	1	2	2	0	7
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	2	1	0	3

Platán Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	0	8	4	7	1	24
Más településről bejáró gyermekek létszáma						3
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	4	5	4	3	0	16
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	2	1	1	0	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

Eötvös József Általános Iskola és AMI	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2013/2014	15	14	29	1		1	1
2014/2015	15	15	30	1		1	1
2015/2016	15	15	30	1		1	1
2016/2017	15	15	30	1		1	1
2017/2018	15	14	29	1		1	1

Forrás: Intézményi adatgyűjtés

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	
tanév							db
2013/2014	1	1	1	0	0	0	1
2014/2015	1	1	1	0	0	0	1
2015/2016	1	1	1	0	0	0	1
2016/2017	1	1	1	0	0	0	1
2017/2018	1	1	1	0	0	0	1

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberein kívül az általános iskola gyógypedagógusai vesznek részt a probléma-típusuknak megfelelően.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

2017/2018. tanév	Fő	Hiányzó létszám
Eötvös József Általános Iskola és AMI		
Nem szaktanítást végző tanító	31	0
Szaktanítást végző tanítók száma		
Szaktanítást végző tanárok száma	39	1
Gyógypedagógusok létszáma	1	
Gyermekvédelmi felelős		
Iskolaorvos	1	
Iskolapszichológus		
Kisegítő személyzet	11	

2017/2018. tanév	Fő	Hiányzó létszám
Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény		
Nem szaktanítást végző tanító	0	
Szaktanítást végző tanítók száma	8	
Szaktanítást végző tanárok száma	9	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Gyermekvédelmi felelős	0	
Iskolaorvos	1	
Iskolapszichológus	0	
Kisegítő személyzet	5	

Forrás: Oktatási intézmények adatközlése

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció településünkön nem fordult elő.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az oktatás feltételeiben az intézmények között nincs jelentős különbség. Vásárosnamény Város Önkormányzata mindent megtesz azért, hogy az esélyt mindenki számára egyformán biztosítsa. Minden iskola rendelkezik könyvtárral, mindenki számára biztosítják az informatika alapjainak elsajátítását, minden általános iskolai tanuló nyelvoktatásban részesül. A szabadidő hatékony eltöltése érdekében sok sport és kulturális tevékenységet, szakkört kínálnak az intézmények, a napközit és tanulószobát igénybevevők száma igen magas. Az általános és középiskolai intézmények fenntartója 2013-tól már nem az önkormányzat, de az együttműködés továbbra is folyamatos. A feltételek és az oktatás minősége így nem térhet el, s nem is tér el, így ez a kérdés esetünkben nem releváns.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI	tanodai program létszám	HH/ HHH tanuló létszáma	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanuló létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanuló létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanuló létszáma
tanév								
2013/2014					72	27	136	10
2014/2015					125	36	335	58
2015/2016					150	45	363	30
2016/2017							337	30
2017/2018							337	25

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény	tanodai program létszám	HH/ HHH tanuló létszáma	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanuló létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanuló létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanuló létszáma
tanév								
2013/2014								
2014/2015								
2015/2016	Kisvakond: 30	30						
2016/2017	Kisvakond: 32	32						
2017/2018	Kisvakond: 32	32						

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Az általános és középiskolákban sikeresen működik az Útravaló-program melyben a pedagógusok a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal külön foglalkoznak jobb tanulmányi előmenetelük érdekében.

A nyolcadik osztályt végzett, Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó programjába jelentkezőknek többnyire csak elvi támogatást tud biztosítani a fenntartó önkormányzat.

Minden intézményben működik Intézményi Minőségirányítási Program, melynek keretében az iskolahasználók elégedettségének mérésével, a mérések kiértékelésével szabályozzák az iskolák tartalmi munkáját.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett. Az iskolai szünetekben nem megoldott a gyermekek felügyelete.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében. Az oktatási szünetekben gyermekfelügyelet biztosítása. „Napközis táborok” szervezése.
A gyermekek különböző anyagi helyzete, öltözködésbeli különbségek (szerényebb-szegényesebb megjelenés óvodában, iskolában)	Az óvodai, iskolai környezetben egymás elfogadtatása, gyermekek szintjén történő megértetéssel, neveléssel, adományozások
A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek étkeztetése nem teljesen megoldott.	Minden érintett gyermek vegye igénybe a kedvezményes étkeztetést, erről az elutasító szülőket meg kell győzni
Érzelmi, és testi bántalmazások előfordulása.	A jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezet, elsősorban a pedagógusok észrevételeinek azonnali továbbítása az illetékesek felé (Családsegítő- és Gyermejköltségi Szolgálat, jegyző). Érzékenyítő tréningek és játékok a feldolgozásban segítségként. Különböző konfliktus kezelési technikák elsajátítása, amibe a szülőket is bevonnánk.
Rendszeres étkezéshez jutás.	EU-s élelmiszer segélycsomagokra pályázás, segélycsomagok osztása, önkormányzati szünidei étkeztetés igénybe vétele.
Elszegényedés jeleinek időben történő észrevétele.	Az óvodai, iskolai odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé, ruhagyűjtés, adományozások megszervezése, csere-bere akciók szervezése.
Magas a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek száma.	Több szakemberre van szükség a korai fejlesztésekhez már csecsemőkortól, később pedig logopédus és fejlesztőpedagógus

	bevonásával.
Kevés a bölcsődei férőhelyek száma. „Sorban állás” van a helyekért.	Az óvodai férőhelyek bővítésével a 2 és fél éves, szobatiszta gyermekek átkerülhetnek a bölcsődéből az óvodába.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint

- a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a nőket a férfiakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, a munkafeltételek terén, valamint a szociális biztonság területén.

A munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak. A nők tekintetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: nem, családi állapot, anyaság, és terhesség tekintetében.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt, illetve a gyermek napközbeni ellátásának megoldása miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2012	3170	3199	2758	2809	412	390
2013	3194	3185	2693	2838	501	347
2014	3263	3186	2876	2914	387	272
2015	3300	3211	3045	2993	255	218
2016	3299	3176	3089	3023	210	153

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Önkormányzatunk nem rendelkezik adatokkal ebben a kérdésben.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettség, a szakképzettség hiánya nemtől és kortól függetlenül beszűkíti az elhelyezkedés lehetőségét.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Önkormányzatunk nem rendelkezik adatokkal ebben a kérdésben.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően nem rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődlegesen a bölcsődei férőhelyek számának bővítése merül fel feladatként. Városunkban a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló óvodai férőhelyek száma az igényeket a jelenleg futó pályázatok megvalósulásával mind a három településrészen kielégíti.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2012	226	0	na	na	na	na	na
2013	221	0	na	na	na	na	na
2014	224	0	na	na	na	na	na
2015	227	0	na	na	na	na	na
2016	258	1	24	na	0	0	0
2017	330	1	24	na	0	0	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor, melyekben nagy jelentősége van az iskola orvosoknak és védőnőknek.

5.3 számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	4+2	224	39
2014	4+2	227	43
2015	4+2	258	43

2016	4+2	330	44
2017	4+2	358	47

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény.

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2013	83	72	na
2014	95	88	na
2015	106	99	na
2016	144	104	na
2017	135	106	na

Forrás: Rendőrségi adatszolgáltatás

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik. Segítséget a védőnői és a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársain keresztül kaphatnak a krízishelyzetbe kerülők.

Férőhelyek száma	önkormányzati anyaothton a településen	önkormányzati anyaothton a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a település 50 km-es körzetében
2012	0	na	0	na
2013	0	na	0	na
2014	0	na	0	na
2015	0	1	0	na
2016	0	1	0	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete NYITOTT - Ház Anya-Gyermek Segítőotthona a 2017. évben is a törvény által meghatározott szolgáltatásokat nyújtotta.

Az anyaothton a szülő, illetve a gyermek számára szükség szerinti ellátást nyújt. Ennek keretében a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet (továbbiakban: R.) 71. -72. §-a alapján biztosítja:

- életvitelszerű tartózkodás lehetőségét,
- tisztálkodási, mosási, főzési lehetőséget,
- textíliával történő ellátást,
- szükség szerint ruházatot és élelmiszert,
- elsősegélyhez szükséges felszereléseket.

A szülő munkavégzése vagy egyéb indokolt távolléte, illetve akadályoztatása esetén segítséget nyújt a szülőnek gyermeke ellátásához, gondozásához, illetve segíti a szülőt a gyermekének megfelelő napközbeni ellátáshoz való hozzájutásban.

Emellett pszichológiai, jogi, szociális és mentálhigiénés segítséget nyújt, a bántalmazás, fenyegetés miatt védelmet kereső anya és gyermeke, a családi krízis következtében, illetve a szociális krízis miatt bekerülő anya és gyermeke számára.

A szolgáltatás célja:

- Az átmenetileg nehéz élethelyzetbe került lakhatás nélküli, stabil családi háttérrel nem rendelkező, illetve erőszak elől menekülő anyák és gyermekeik problémáinak megoldása, számukra ellátás biztosítása.
- A szociális munka eszköztárával az anyák alkalmassá váljanak a hosszú távú önálló életvitelre, gyermekeik megfelelő gondozására, nevelésére, családi kapcsolataik megtartására és rendezésére, saját értékeik felismerésére, fejlesztésére. Megtanulják környezeti erőforrásaik felkutatását és azoknak saját érdekükben történő felhasználását a sikeres re-integráció érdekében.
- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve megszüntetése annak érdekében, hogy a gyermeket ne kelljen elválasztani a róla gondoskodó szülőtől.
- Átmeneti elhelyezés biztosítása a gyermek családban történő neveléséhez és gondozásához. Az ellátás mellett a gyermek és a szülő részére a személyes gondoskodáson és segítségnyújtáson túl jogi, pszichológiai és mentálhigiénés támogatás biztosítása.
- A gondozott gyermek testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, korának és képességeinek megfelelően fejlődjék, személyisége a lehető legteljesebb módon kibontakozzék. A szocializációs nehézségekre visszavezethető lemaradások csökkentése.

Az otthonba kerülés továbbra is a szülő kérelme alapján történik, feltételei:

- Magyarország közigazgatási területén lakcímmel vagy tartózkodási hellyel rendelkezzen
- szociális rászorultság
- egészséget, fertőzőmentességet bizonyító orvosi igazolás

Az elhelyezés időtartama 12 hónap, amely 6 hónappal, vagy iskolás gyermeket nevelő szülő esetén tanév végéig meghosszabbítható. Az ellátott családok személyi térítési díjat fizetnek, ami az anyák jövedelme és a gyerekszám alapján kerül megállapításra.

Az ellátandó célcsoport:

- elsősorban bántalmazott anyák és gyermekeik
- szabad férőhely esetén átmeneti jelleggel krízishelyzetbe került anyák és gyermekeik, (lakhatási, pénzügyi nehézség, családi probléma, válás, elemi csapás stb.)
- válsághelyzetbe került várandós anyák
- szülészetről kikerült válsághelyzetben lévő anyák és gyermekük

Elhelyezési feltételek:

- Az anyaothon 30 ellátott (anya és gyermek) befogadásáról tud gondoskodni 8 lakószobában.
- Minden család részére külön lakószobát biztosítanak.

- Közös konyha, vizes blokk, az alagsorban mosókonyha, az első emeleten közösségi szoba áll a lakók rendelkezésére.
- Az épület alkalmas éjszakai és nappali tartózkodásra.
- Az otthonban folyamatos munkarend szerinti munkavégzés van.
- Az épület egésze akadálymentesített
- A szabadidő hasznos eltöltéséhez az EU szabványainak megfelelő játszótér, kiépített szalonnasütő hely az udvaron.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Településünkön az önkormányzati képviselő-testület tagjainak egyharmad része nő. A hivatali, oktatási intézmények dolgozóinak és vezetőinek a többsége is női munkaerő.

	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2012	6	3	na	na	na	na
2013	6	3	na	na	na	na
2014	5	4	na	na	na	na
2015	5	4	na	na	na	na
2016	5	4	na	na	na	na
2017	5	4	na	na	na	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”- tól. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. A közparkok és közkertek alkotják a kerület zöldhálózatának központi elemeit, ezeket folyamatosan szépítjük, bővítjük. Folyamatosan megújuló programkínálat mellett a helyi hagyományos programokat is szerveznek: kiállítások, színházi előadások, játszóház, gyermek- és családi programok, tanfolyamok, bálók, ünnepi és művészeti események, nyugdíjas programok egyaránt megtalálhatók.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az 55 év feletti munkanélküli nők száma magas, a munkaerő-piacon való elhelyezkedésük nagyon nehéz.	Az 55 év feletti nők foglalkoztatottságának biztosítása, növelése.
A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag és jogilag kiszolgáltatott helyzetben vannak.	Felvilágosítás és ingyenes jogi tanácsadás szervezése a gyermeküket egyedül nevelő nők részére.
A magas gyermekszám miatt sok évig nem dolgoznak, s ez a család mélyszegénységéhez vezet.	Felvilágosító programok, optimális családtervezés tanítása.
A korai gyermekvállalással sokan idő előtt elhagyják az oktatási intézményeket, s megfelelő képzettséget nem szereznek.	A felnőttoktatásban külön a gyermekes nők számára szervezni tanfolyamokat.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat - Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2012	1006	1483	2489
2013	1004	1479	2483
2014	963	1455	2418
2015	937	1423	2360
2016	930	1421	2351

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. Városunkban a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők aránya 25 %, vagyis elég jelentős az előregedés.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama („feminization of ageing”).

Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlak, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a dementia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott dementia.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a)idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2.3. számú táblázat – Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2012	802	56	8	461	na	
2013	848	60	7	489	na	
2014	659	68	10	376	na	
2015	473	60	13	199	na	
2016	363	49	13	181	na	

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Az idős korosztály (jellemzően az 55 év feletiek) foglalkoztatási mutatói a településen nagyon alacsonyak. Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé vált, az elhelyezkedési esélye a nullával egyenlő, sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerő-piacon. Ebben az esetben látványos a diszkrimináció, hiszen nem csak az elhelyezkedési esélye rosszabb, a létszámleépítés is hamarabb eléri a korosztályt. A településen a regisztrált munkanélküliek száma 2016. évben 49 fő 55 év feletti, ez 13%-a a regisztrált összes munkanélkülinek.

Az sem jellemző, hogy a lakosság köréből többen éljenek a nyugdíj melletti/helyetti munkavégzés lehetőségével.

A település előregedő, az idős, nyugdíjas emberek a vidéki életmóddal járó többletterhelés miatt örülnek, ha a ház körüli teendőket el tudják látni. Az idősek nagy része az „helyi születésű lakosság” kertes házban lakik, ahol akad munka bőven.

b)tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Jellemzően a diplomások körében fordul elő, hogy nyugdíjazásuk után részmunkaidős jogviszonyt létesítenek, többnyire alapítványi, egyházi fenntartású intézményeknél a hiányszakmákban.

6.3.1. számú táblázat – 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2012	1228	21	1,7
2013	1250	21	1,7
2014	1310	20	1,5
2015	1369	19	1,4
2016	1453	21	1,4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs hivatalos adat a kérdéssel kapcsolatban.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az önkormányzat kötelező feladataként biztosítja a rászoruló, településen élő idősök számára a szociális alapszolgáltatásokat, továbbá a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást. Az egészségi állapotuk miatt szociális vagy mentális támogatásra szorulóknak szívesen veszik az önkormányzat, vagy a civil szervezetek megkeresését, és veszik igénybe a szolgáltatásokat saját otthonukban. Nappali ellátásra a Vásárosnaményi Humán Szolgáltató Központ Idősök Otthonában van lehetőség, melyet szívesen vesznek igénybe. A célcsoport az egészségügyi szakellátást a helyi szakrendelőkben igénybe tudja venni, aki betegsége folytán, vagy mozgásában korlátozott, annak lehetősége van betegszállítót igényelni, vagy a falugondnoki szolgáltatást pl. a Perényi- és a Károlyi-tanyákon élők.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen aktív nyugdíjas élet folyik, melynek mozgatói a nyugdíjas egyesületek, ahol a tagok rendszeresen összegyűlnek. Jó kapcsolatot ápolnak más települések klubjaival. Munkájukra mindig lehet számítani a településen megszervezésre kerülő rendezvények bonyolításában, vendéglátásban. Szívesen vesznek részt „Ki mit tud?” jellegű énekes-táncos és prózai megmérettetéseken. Rendszeres próbákat tartanak, folyamatosan szép eredményeket érnek el neves országos versenyeken.

c) idősök informatikai jártassága

Nincs hivatalos adatbázis erre vonatkozóan, de viszonylag sokan használnak okos telefont és a számítógéppel a világhálót.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén az utóbbi években egyre jelentősebb szerepet játszott a civil szektornak, egyházi, alapítványi és magán szervezetek is több szociális intézményt hoztak létre és működtetnek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály a célcsoport.	Polgárórság fokozott járőrözése, veszély esetén riaszthatósága, elérhetősége.
Az idős emberek morbiditási mutatói rosszak.	Szűrések, előadások szervezése, tájékoztatók

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	készítése. Az idős emberek egészségügyi állapota javul.
Nyugdíjasokat érintő kérdésekben tájékoztatások hiánya.	Előadások, honlap, helyi média lehetőségének bővítése.
Magas a magukat ellátni képtelen, gondozásra szoruló emberek száma. Várólista van az idősök otthonában is.	Pályázati forrás rendelkezésre állása esetén az idősök otthonának a bővítése adna lehetőséget a probléma orvoslására. Az egészségügyi és szociális ellátó rendszerek – idősök otthona és az ápolási, krónikus osztályok – összehangolása, a támogatott lakhatás, a lakóotthonok kiépítése, biztosítása. A házi segítségnyújtás kapacitásának bővítése.
Fizikai-, és szellemi aktivitás tudatos megőrzésére több programra van szükség.	Nyugdíjas klubok egymás közötti programok szervezése.

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

támogató szolgáltatás	-	-	-	-	-	-	2	2	2
fogyatékosok nappali ellátása	-	-	-	-	-	-	1	1	1

Forrás: helyi adatgyűjtés

Településünkön a még önmaguk ellátására képes emberek életvitelének a megkönnyítését szívügyének tekinti, a falugondnoki szolgálat és a civil szervezetek személyre szabott gondoskodási lehetőséget jelentenek. A civil szervezetek jelentős szerepet vállalnak a fogyatékkal élők életének a megkönnyítésében.

Az Együtt az úton Közhasznú Egyesület (székhelye: 4481 Nyíregyháza, Kemecsei u. 48-50., a továbbiakban: Egyesület) **célja, feladata:**

Az **Egyesület** 2006-ban jött létre azzal a céllal, hogy szociális alapszolgáltatást nyújtson hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő személyek számára. Elsődleges feladatuként, szociális alapszolgáltatások biztosítását vállalta. Az Egyesület nem állami fenntartású, szociális tevékenységet folytató non-profit szervezet. Jelenleg is egy integrált szociális ellátást nyújtó intézményt működtet Nyíregyházán. Ez az intézmény magába foglalja fogyatékkal élők nappali ellátását, idősök nappali ellátását és támogató szolgálat működtetését.

Ezen kívül támogató szolgálatot működtet vásárosnaményi székhellyel is, ahol klienseik számára nyitva álló helyiséget biztosít, melynek címe: 4800 Vásárosnamény, Esze Tamás u. 4. sz.

A támogató szolgálat az egyesület megalakulása óta (2006. 08. 01.) biztosítja szociális alapszolgáltatási tevékenységét fogyatékkal élők számára a vásárosnaményi kistérségben.

A támogató szolgálat tevékenységének fő célja, hogy szolgáltatásaival a különböző fogyatékosági csoportokhoz tartozó személyek társadalmi beilleszkedését segítse annak érdekében, hogy megszokott környezetükben élhessék önálló, önrendelkező életüket.

Ennek érdekében az illetékességi területükön élő fogyatékos személyek részére a következő szolgáltatásokat biztosítja:

- Személyszállítás
- Személyi segítségnyújtás
- Információnyújtás, tanácsadás
- Szabadidős programok szervezése

Az ellátottak köre:

A támogató szolgálat a működési területén biztosítja az otthonában-egyedül vagy családjával-élő mozgássérült, látássérült, hallássérült, értelmi sérült, halmozottan sérült és autista személyek ellátását. Az ellátás igénybevételére jogosult minden ellátási területünkön élő fogyatékos személy.

A Támogató szolgálat elsődleges célkitűzése a szociálisan rászorult személyek felkutatása, egyénre, személyre szabott szolgáltatás, gondozás biztosítása, a szükségleteik kielégítése érdekében szolgáltatások elérése, biztosítása.

Ellátottak rászorultság szerinti megoszlása:

Az ellátottak jellemzően nehéz anyagi körülmények között élnek, hiszen a családok életvitelét jelentősen befolyásolja, hogy a családban fogyatékos személy él, mivel a fogyatékkal élő személyek más ellátási igényekkel rendelkeznek. A támogató szolgálat szolgáltatásai kifejezetten a fogyatékos személyek ellátási igényeire épülnek.

A vásárosnaményi székhellyel működő Támogató Szolgálatnak 2017-ban 59 fő szociálisan rászorult klienssel van megállapodása.

Ellátottak zömében mozgásszervi fogyatékossgal élők, illetve értelmi sérültek és látássérült emberek. Kisebbszámban vannak köztük autista, halmozott és hallásfogyatékos személyek. Jelenleg 5 fő halmozottan fogyatékos vagy autista ellátottat gondozunk rendszeresen.

A gondozottak nagy részét a vásárosnaményi kistérségben főleg a beregi településeken és Vásárosnamény városban élő fogyatékos személyek alkotják.

Vásárosnaményban jelenleg 16 fő ellátottnak segítik a mindennapi életvitelét.

Megoldás Közhasznú Egyesület (székhelye: 4600 Kisvárd, József Attila út 58., telephelye: 4800 Vásárosnamény, Esze Tamás utca 4.) Az egyesület jelenleg 3 támogató szolgáltatást, 1 közösségi pszichiátriai ellátást, 2 fogyatékos személyek nappali ellátását, és 2 pszichiátriai betegek nappali intézményét működteti a térségben.

Az Egyesület vásárosnaményi telephelyén működő szociális szolgáltatásai:

- Pszichiátriai betegek nappali ellátása (férőhelyszám: 30 fő): Ellátási területe: Vásárosnaményi kistérséghez tartozó települések közigazgatási területe.
- Fogyatékos személyek nappali ellátása (férőhelyszám: 50 fő). Ellátási területe: Vásárosnaményi kistérséghez tartozó települések közigazgatási területe. A vásárosnaményi épület nyitva álló helyiségként szolgál a támogató szolgáltatást és a közösségi pszichiátriai ellátást igénybe vevők számára.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2012	614	na
2013	591	na
2014	555	na
2015	497	na
2016	471	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékkal élő személyek számára az önkormányzatunknak nincs anyagi lehetősége a jogszabályi kötelezettségeken kívüli kompenzációra.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A település nagy részén az akadálymentesítés megoldott, illetve tervezés alatt áll.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettségek, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A településen az akadálymentesítés nagyrészt megoldott, a szolgáltatások hozzáférhetősége még nem teljes körű. A magánlakásokról nincsenek információink.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A nem önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítettségéről teljes körű információval nem rendelkezünk

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A település nagy részén az akadálymentesítés megoldott, illetve tervezés alatt áll.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Településünkön fogyatékosok nappali klubja működik, illetve a tanyagondnoki szolgálat segíti a bevásárlásaikat, kimozdulásukat.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Önkormányzatunk csak a jogszabályokban előírt kompenzációkat tudja biztosítani.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek, vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen a rendőrség bűnmegelőzési munkáját kiegészítik és támogatják a helyi **polgárőr** szervezetek, akik a közrend, közbiztonság védelmében, a közterületek, közintézmények védelmének biztosításában nyújtanak segítséget.

Vásárosnaményi Diák Sportegyesület (székhelye 4800 Vásárosnamény, Rákóczi Ferenc út 21.) A fiatalok számára a sportolás és testedzés lehetőségét biztosítja, utánpótlást nevel a futball és az úszás sportágakban, versenyeket szervez és a sport hagyományait ápolja.

Diákmozgalomért Alapítvány (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Kossuth Lajos út 9/b.) A Vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium tanulóinak támogatása.

Beregi Diáksport Egyesület (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Rákóczi Ferenc út 6-12.)

Eötvös József Alapítvány (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Rákóczi Ferenc út 6-12.): Célja a kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók jutalmazása, az éves iskolai névadó nap megrendezése, a Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tárgyi feltételeinek javítása.

Kölcseys Gyermekéért Alapítvány (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Damjanich János út 34.) Az Egyesület fő tevékenysége a Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Kölcsey Ferenc Tagintézmény tanulóinak szellemi, fizikai és erkölcsi fejlődésének segítése. Az iskola felszereltségének javítása. A nevelési feltételek javítása, korszerűsítése. A gyermekekkel kiemelten foglalkozók támogatása. Egyéni és csoportos tanulmányok támogatása. Tanulmányutak, szakkirándulások szervezése. Az idegen nyelvoktatás feltételeinek korszerűsítése, kulturális tevékenység.

BEREG Fiai Hagyományőrző Ijász Egyesület (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Szőlőskert u. 43.) Feladatuknak tekintik a gyermekekkel megismertetni és megszerettetni a hagyományokat.

Tiszaparti Jegenyék Alapítvány (székhelye: 4803 Vásárosnamény, Iskola u. 54.) Alaptevékenysége a Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Petőfi Sándor Tagintézmény tanulóinak szellemi, fizikai és erkölcsi fejlődésének segítése. Az iskola felszereltségének javítása. A nevelési feltételek javítása, korszerűsítése. A gyermekekkel kiemelten foglalkozók támogatása. Egyéni és csoportos tanulmányok támogatása. Tanulmányutak, szakkirándulások szervezése. Az idegen nyelvoktatás feltételeinek korszerűsítése, kulturális tevékenység.

Beregi Természet- és Környezetvédelmi Egyesület (székhelye: 4841 Jánd, Arany János tér 26.): Alaptevékenysége a környezetvédelmi és természetvédelmi feladatok ellátása, környezeti nevelés, környezettudatos magatartás kialakítása, természetvédelem, állatvédelem és egyéb az alapszabály szerint.

Beregi Ifjúságért Közművelődési és Szabadidő Egyesület (székhelye: Márokpapi, Bartók B. u. 24.): Tevékenységének célja ismeretterjesztő, képességfejlesztő foglalkozások szervezése és megvalósítása. közösségi rendezvények szervezése, lebonyolítása. Állatotthonban elhelyezett állatok élelmezése, őrzése, egészségügyi ellátása. Azon cél érdekében, alakult, hogy társadalmi kezdeményezésen alapulva, a gyermek és ifjúsági korosztály bevonásával olyan szociális- és kulturális- környezetvédelmi- és szabadidős programok, projektek megvalósítása, amelyek biztosítják a kistérségben található települések fiataljai számára a korosztályuknak megfelelő minőségi életszínvonalat, választ adva a XXI. század – hátrányos helyzetű térségünket halmozottan érintő – kihívásaira, növelve ezzel a kistérség szociális, kulturális, gazdasági megtartó erejét.

Az Óvodás Gyermekéért Oktatási-Nevelési Alapítvány 1993-ban jött létre.

Az alapítvány célja:

- az óvodás gyermekek sokoldalú megsegítése a testi és értelmi nevelés terén,
- a szakmai felszereltség javítása, a nevelő munka technikai feltételeinek korszerűsítése érdekében,
- az egészséges életmódra nevelés feltételeinek korszerűsítése,
- esélyegyenlőség biztosítása, a családok mélyülő válságának oldása, a gyermekek sokoldalú foglalkoztatása, lehetőségeinek bővítése,
- az egyéni képességfejlesztés megvalósítása korszerű eszközökkel, a problémamentes iskolakezdés érdekében.

Az Alapítvány évek óta sikeresen működik, ennek köszönhetően számos eszköz és fejlesztő játék segíti a hátrányos-és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek sokoldalú fejlesztését is.

Vásárosnaményi Református Egyház (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Szabadság tér 8.)

Vitkai Református Egyház (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Kiss Ernő út 2.)

Római Katolikus Egyház (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Rákóczi Ferenc út 19.)

Az egyházak a mélyszegénységben élők, a gyermekek, a kisgyermekes nők, a fogyatékkal élők célcsoportokkal is foglalkoznak rendszeres vagy eseti jelleggel.

A helyi nyugdíjas klubokra is mindig lehet számítani a rendezvények támogatásában, lebonyolításában.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az Önkormányzat a jóléti háló alakításában és működtetésében fokozottabban számít a civilek részvételére, így a városban működő egyházak, nyugdíjas szervezetek, ifjúsági szervezetek, a vöröskereszt, az alapítványok és egyéb civil segítők aktív közreműködésére, akik tagjai az észlelő-jelzőrendszernek, és partnerként vesznek részt a pályázati és egyéb programok megvalósításában is.

Vásárosnamény Város Önkormányzata a gyermekjóléti, gyermekvédelmi alap, kötelező vagy vállalt feladatait saját fenntartású, vagy kistérségi társulások intézményei, illetve megyei intézmény útján látja el.

A városban működő civil szervezetek a fenti területeket nem fedik le teljes körűen. Ezek a szervezetek az alábbiak szerint kategorizálhatók: egyesületek, sportegyesületek, alap- és középfokú oktatási-nevelési intézmények alapítványai. Az oktatási-nevelési intézmények

alapítványainak célja minden esetben az intézményi oktatás feltételeinek javítása, az SZJA 1%-ából befolyó bevételekből.

Az önkormányzatok alapvető kötelessége és érdeke, hogy feladataikat költséghatékony módon oldják meg, részben, mert közpénzek felhasználásáról van szó, részben pedig e feladatok rendszerint alulfinanszírozottak. Ez utóbbi olyan megoldások keresésére ösztönzi az önkormányzatot, melyek lehetőség szerint minimális költségvetési forrás lekötésével megfelelően biztosítják az ellátást. Az együttműködés egyik lehetséges formája a feladatmegosztás. Az önkormányzat saját forrásai és kapacitásuk kiegészítésére, a rugalmasság és a szaktudás bővítésére keresi az együttműködés lehetőségeit a kultúra, sport- és szabadidő, oktatás, egészségügy, szociális ellátás, környezetvédelem, településfejlesztés területén.

Településünkön csak Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat (RNÖ) szívesen vállal szerepet minden, a roma célcsoportot érintő feladat, pályázat megvalósításában, ennek biztosítására együttműködési megállapodás is létrejött az RNÖ és Vásárosnamény Város Önkormányzata között. A HEP 3. 8. pontjában részletesen ismertetésre került.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A HEP 8. a) pontjában a nevek ismertetése mellett ez már kifejtésre került.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincs értékelhető adatunk ezen a területen. Szükséges az adathiány megszüntetése, a megfelelő információk megszerzése céljából a kapcsolatok építése.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzat, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába.

A helyzetelemzéshez adatot szolgáltatottak, illetve a korábban elkészített anyagaik felhasználásával segítségünkre voltak az önkormányzati intézmények dolgozói, a területek szakemberei. A kapcsolatot elektronikus úton tartottuk. A HEP Fórum két alkalommal ülésezett, utána elektronikus információ-csere történt a partnerekkel.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az önkormányzat honlapján elérhetővé tettük az első verziót, és a beérkező vélemények alapján a szükség szerinti módosító javaslatokat a képviselő-testület elé visszük.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Alacsony az aktív korú lakosságon belül a foglalkoztatottak aránya	Az önkormányzat nyújtson be pályázatot minden elérhető közfoglalkoztatási pályázatra. Mezőgazdasági képzés(ek) és piacképes szakmákra átképzés(ek) szervezése az álláskeresők álláskeresési esélyeinek növelése érdekében.
	15,4% -os mértékű az aktív korú lakosságon belül a 21-25 év közötti korú nyilvántartott álláskeresők aránya	Az önkormányzat nyújtson be pályázatot tapasztalatszerzési cézzal kiírt közfoglalkoztatási pályázatra.
	A településen magas a lakásfenntartási/települési támogatásban részesülők száma (350 fő/2015.év)	Tájékoztatási rendszer működtetése a rászorulóknak önkormányzat és civil megsegítése érdekében
	Magas az aktív korú lakosságon belül a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya.	Pályakezdő munkanélküliek tudásbázisának felmérése, kiajánlása a munkaerőpiacra.
	Magas a nyilvántartott álláskeresők között a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező lakosok aránya	Általános iskola felnőttképzési program beindítása az alacsony képzettségű munkaerő-piaci esélyének javítására. Alacsony képzettségű lakosság speciális foglalkoztatási programjának kidolgozása.
Gyermekek	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett. Az iskolai szünetekben nem megoldott a gyermekek felügyelete.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

		Az oktatási szünetekben gyermekfelügyelet biztosítása. „Napközis táborok” szervezése.
	A gyermekek különböző anyagi helyzete, öltözködésbeli különbségek (szerényebb-szegényesebb megjelenés óvodában, iskolában)	Az óvodai, iskolai környezetben egymás elfogadtatása, gyermekek szintjén történő megértéssel, neveléssel, adományozások
	A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek étkeztetése nem teljesen megoldott.	Minden érintett gyermek vegye igénybe a kedvezményes étkeztetést, erről az elutasító szülőket meg kell győzni
	Érzelmi, és testi bántalmazások előfordulása.	A jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezet, elsősorban a pedagógusok észrevételeinek azonnali továbbítása az illetékesek felé (Családsegítő- és Gyermejkölési Szolgálat, jegyző). Érzékenyítő tréningekkel és játékokkal lehet tovább fejleszteni. Különböző konfliktus kezelési technikák elsajátítása, amibe a szülőket is bevonánk.
Gyermekek	Rendszeres étkezéshez jutás.	Élelmiszer segélycsomagokra pályázás, segélycsomagok osztása.
	Elszegényedés jeleinek időben történő észrevétele.	Az óvodai, iskolai odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé, ruhagyűjtés, adományozások megszervezése, csere-bere akciók szervezése.
	Magas a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek száma.	Több szakemberre van szükség a korai fejlesztésekhez már csecsemőkortól, később pedig logopédus és fejlesztőpedagógus bevonásával.
	Kevés a bölcsődei férőhelyek száma. „Sorban állás” van a helyekért.	Az óvodai férőhelyek bővítésével a 2 és fél éves, szobatiszta gyermekek átkerülhetnek a bölcsődéből az óvodába.
Nők	Az 55 év feletti munkanélküli nők száma magas, a munkaerő-piacon való elhelyezkedésük nagyon nehéz.	Az 55 év feletti nők foglalkoztatottságának biztosítása, növelése.
	A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag és jogilag kiszolgáltatott helyzetben vannak.	Felvilágosítás és ingyenes jogi tanácsadás szervezése a gyermeküket egyedül nevelő nők részére.

VÁSÁROSNAMENY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	A magas gyerekszám miatt sokan sokáig nem dolgoznak, s ez a család mélyszegénységéhez vezet.	Felvilágosító programok, optimális családtervezés tanítása.
Idősek	A bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály a célcsoport.	Polgárőrség fokozott járőrözése, veszély esetén riaszthatósága, elérhetősége.
	Az idős emberek morbiditási mutatói rosszak.	Szűrések, előadások szervezése, tájékoztatók készítése. Az idős emberek egészségügyi állapota javul.
	Nyugdíjasokat érintő kérdésekben tájékoztatások hiánya.	Előadások, honlap, helyi média lehetőségének bővítése.
	Magas a magukat ellátni képtelen, gondozásra szoruló emberek száma. várólista van az idősek otthonában is.	Pályázati forrás rendelkezésre állása esetén az idősek otthonának a bővítése adna lehetőséget a probléma orvoslására. Az egészségügyi és szociális ellátó rendszerek – idősek otthona és az ápolási, krónikus osztályok – összehangolása, a támogatott lakhatás, a lakóotthonok kiépítése, biztosítása. A házi segítségnyújtás kapacitásának bővítése.
	Fizikai-, és szellemi aktivitás tudatos megőrzésére több programra van szükség.	Nyugdíjas klubok egymás közötti programok szervezése.
Fogyatékkal élők	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek, vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszorgító csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.
	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az aktív korúak foglalkoztatásának bővítése. 2. Piacképes tudás megszerzése. 3. Az életminőség javítása, szinten tartása. 	Vásárosnamény Város Önkormányzata Roma Nemzetiségi Önkormányzat Sz-Sz-B Megyei Kormányhivatal Vásárosnaményi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Gyermekek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Családi kötelek erősítése. 2. Gyermekefelügyelet. 3. Étkezés biztosítása. 4. Védelem. 	Vásárosnamény Város Önkormányzata Roma Nemzetiségi Önkormányzat Családsegítő és Gyermekejóléti Szolgálat Nevelési Tanácsadó Oktatási intézmények Védőnői Szolgálat Gyámhatóság
Nők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Túl az ötvenen is értékes vagyok! 2. Tájékoztató, jogi segítségnyújtás. 3. Bölcsődei férőhelyek bővítése. 	Vásárosnamény Város Önkormányzata Roma Nemzetiségi Önkormányzat Családsegítő és Gyermekejóléti Szolgálat Sz-Sz-B Megyei Kormányhivatal Vásárosnaményi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály BEREGTÖT Egészségügyi Alapellátás és Védőnői Szolgálat Civil szervezetek
Idősek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Senki ne legyen áldozat! 2. Szűrőprogramok népszerűsítése. 3. Az idősek megfelelő tájékoztatása az őket érintő kérdésekben. 4. Aktív nyugdíjas évek. 	Vásárosnamény Város Önkormányzata Roma Nemzetiségi Önkormányzat Családsegítő és Gyermekejóléti Szolgálat Nyugdíjas Klubok Balázs József Városi Könyvtár és Művelődési Központ Városi Rendőrkapitányság Egészségügyi Alapellátás és Védőnői Szolgálat
Fogyatékkal élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az elszigeteltség csökkentése a fogyatékkal élők körében. 2. A fizikai akadályok megszüntetése. 3. Egészségügyi prevenció a fogyatékkal élők életében. 	Vásárosnamény Város Önkormányzata Roma Nemzetiségi Önkormányzat Családsegítő és Gyermekejóléti Szolgálat Nyugdíjas Klubok Művelődési Központok Városi Rendőrkapitányság Egészségügyi Alapellátás és Védőnői Szolgálat Civil szervezetek

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol senki sem érzi magát kirekesztettnek. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők lehetőség szerint foglalkoztatáshoz, ezáltal szociális biztonsághoz jussanak. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi, lelki, érzelmi fejlődésének biztosítását.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a társadalmi szerepvállalás erősítését, az anya- és a családösszetartó szerep támogatását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök életkori sajátosságaiból eredő speciális szükségleteinek a kielégítésére, a velük szemben történő szolidáris viselkedésre.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének javítására, az elszigeteltség csökkentésére.

VÁSÁROSNAMENY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

2. Összeváltó táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP II)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) FMMI rendelethez.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	A helyzetelemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi problémák megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határidője	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1	Az aktív korúak foglalkoztatásának bővítése	A foglalkoztatottak számának a növelése, munkatapasztalat szerzésének biztosítása.	Vásárosnameny Város Anti-szegregációs Terve Vásárosnameny Községi Beavatkozási Terve Vásárosnameny Terve és Helyi Foglalkoztatási Paktum Fogyttműködési Megállapodás az RNNÖ-vel	Legalább évente két 6 vagy 8 órás foglalkoztatási programhoz biztosítani kell a költségvetésben az önrészt. Pályázat benyújtása a Foglalkoztatási Osztályhoz.	Önkormányzat	Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	Foglalkoztatottak száma	Önkormányzati költségvetés, személyi és tárgyi feltételek megteremtése.	Megvalósulás esetén folyamatosan.
2	Piacépcs tudás megszerzése	Magas a nyilvántartott álláskeresők között legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező lakosok aránya, vannak, akik	Az általános iskola befejezése. Piacépcs szaktudás megszerzése.	Kapcsolatépítés a szakképző intézményekkel. Gyakorlati képzés helyeinek keresése.	Önkormányzat	Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	A képzések és az elhelyezkedők arányának alakulása.	Pályázati források	Nem releváns.

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

						megfelelő átadása a korosztály számára.						
4.	Aktív nyugdíjas évek.	Fizikai, szellemi aktivitás tudatos megőrzésére több programra van szükség.	és A nyugdíjasok aktivitása erősödik.			Fizikai, szellemi aktivitás tudatos megőrzésére programok. Nyugdíjasklub, Énekkarok (helyi hagyományok) megtartása.	Önkormányzat	Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	Rendezvények számának alakulása.	Humánerőforrás biztosítása.	Folyamatosan.	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Az elszigeteltség csökkentése a fogyatékkal élők körében.	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élők vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékos ápoló családtagnak kapcsolatteremtés, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élők vagy fogyatékkal élő gyermekek nevelő szülőknek vagy fogyatékos ápoló családtagnak kapcsolatteremtés, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége teremtése.			A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatja a közösséget. lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti. Kapcsolatielvetel a nappali klubbal.	Önkormányzat	Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	A nappali klub rendezvényein résztvevők száma.	Civil erőforrás bevonása.	Folyamatosan.	
2	A fizikai akadályok	Közszolgáltatásokhoz,	A fizikai akadálymentesítés-			Fizikai környezetben	Önkormányzat	Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	Az akadálymentesít	Önkormányzati és pályázati	A fizikai akadálymentesít	

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a II. Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be, és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat II. Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a II. Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a II. HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Munkacsoportot hozunk létre, melynek vezetője a Szociális, Egészségügyi és Művelődési Bizottság elnöke, tagjai a jegyző, az önkormányzat HEP képzésen részt vett köztisztviselői.

A HEP Munkacsoport feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások szükség szerinti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Munkacsoport ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására a képviselő-testület számára.

Nyilvánosság

A Helyi Esélyegyenlőségi Program teljes dokumentációja mindenki számára hozzáférhető az önkormányzat honlapján. A véleményeket, észrevételeket folyamatosan jelezhetik a hep@vasarosnameny.hu elérhetőségen.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább két évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A két évente történő monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkori jegyző felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Munkacsoport létrejöttének szervezése, működésének támogatása.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Munkacsoport tagjainak a bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerjék és kövessék a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtenni a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A HEP Munkacsoport vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen,
- a HEP Munkacsoport összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és

toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Munkacsoport 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Munkacsoport a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja, és javaslatot tesz az önkormányzat képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Vásárosnamény Város II. Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi egyeztetése megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Vásárosnamény Város képviselő-testülete a II. Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 77/2018.(VI. 28.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

- képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

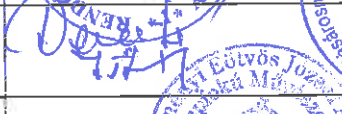

Dátum : 2018. június 28.

Filep Sándor
polgármester

HEP elkészítési jegyzék

A HEP elkészítésében közreműködő szervezetek:

NÉV	
Beregi Mesevarázs-birodalom Bölcsőde	
Biztos Kezdet Gyerekház	
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	
Egészségügyi Alapellátás és Védőnői Szolgálat	
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Vásárosnamény Járási Hivatal Járási Foglalkoztatási Osztály	
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Vásárosnamény Járási Gyámhivatala	
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Vásárosnaményi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály	
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Vásárosnaményi Tagintézménye	
Városi Rendőrkapitányság	
Vásárosnamény Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat	
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI	
Vásárosnaményi Játékország Óvodái	